

Соња Богдановић

ЕДЕРЛАНДА

лутка игра према данској бајци

СОЊА БОГДАНОВИЋ је рођена у Загребу 1935. године. У Београд је дошла као избеглица 1941. год. Гимназију је завршила у Крагујевцу. Студирала је историју уметности у Београду. За дипломски рад Назаренске идеје у делу Димитрија Аврамовића добила је награду Спомен збирке Павла Бељанског. Магистрирала је на теми Михаило Валтровић и Драгутин Милутиновић као истраживачи српских старина. После завршених студија изабрана је за асистента у Институту за историју уметности на Филозофском факултету у Београду где је радила све до пензионисања 1994. год. Објављивала је радове у научним зборницима и часописима.

После пензионисања посветила се књижевном раду. Пише драмске текстове, романе и приповетке. Објавила је комедију *Кайија* (Савремена српска драма, 16). Од позоришних комада за децу изводе се: *Црвенкаћа у небајци* (Дечији драмски студио у Чачку, премјера 1. септембра 2001) и *Едерланда* (Мало позориште “Душко Радовић”, премијера 20. 02 2002). Луткарско позориште у Нишу припрема *Црвенкаћу у небајци* за сезону 2004/2005 године.

Соња БОГДАНОВИЋ

ЕДЕРЛАНДА
лутка игра према данској бајци

ЛИЦА:

Бака Матилда Петерсен,
(око 60 година)

Лиза, Матилдина кћи
(око 40 година)

Ингмар Јакобсен, Лизин муж
(око 40 година)

Њихова деца:

Александер, (16 година)

Гертруда, (14 година)

Јозефина, (12 година)

Маргарета, (10 година)

Едерланда, Матилдина најмлађа
кћи (25 година)

Олаф Сениор Амунзен,
Едерландин муж (око 45 година)

Њихова деца:

Олаф Јуниор, (7 година)

Кристијан, (5 година)

Кристина, (4 године)

Јансена, служавка (око 60
година)

Гости:

Јета Мелер,
Јозефинина другарица.

Стина Јохмунзен,
Јозефинина другарица

Бирта Ларсен, Маргаретина
другарица

Михаел Ларсен,
њен мало старији брат

Ула Прест, Гертрудина другарица

Биби Прест, њена мала сестра

Там Серензен, дечак из
суседства, вршњак Олафа
Јуниора

Ларс Серензен, његов млађи брат

Луѓике:

Жена са звоном, (води је Јансена)
 Матилда самртница,
 (води је Матилда)
 Матилда покојница,
 (води је Матилда)
 Кунигунда, (води је Лиза)
 Јоланда, (води је Гертруда)
 Едерланда, (води је Едерланда)
 Там Тамзен, (води га Ингмар)
 Стари Трол, (води га Ингмар)
 Стара Тролица, (води је Лиза)
 Трол старији син,
 (води га Олаф Сениор)
 Трол млађи син,
 (води га Александер)
 Пастир, (води га Михаел Ларсен)

Живоћиње:

Роде, (хор деце из “публике”)
 Коњ са прaporцима
 (води га било ко)
 Свиња, (Води је било ко)
 Мама Гуска, (соло Гертруда)
 Мама Патка (соло Лиза)
 Мама Ђурка, (соло Лиза)
 Мама Квочки, (соло Матилда)
 Петао, (соло Ингмар)
 Пилићи, пачићи. Гушчићи,
 Ћурићи: (хор деце)

Радња се догађа на Божић, почетком двадесетог века,
 у граду Рибеу на Јитланду у Данској
 у кући Матилде Петерсен.

ПРЕДЧИН

Пространа дневна соба. Намештај разних стилова показује да је у кући живело много генерација. Све је пријатно и складно. То је соба у којој се угодно борави. У соби је камин са распалјеном ватром или старинска Јорцеланска пећ. У једном углу је клавир. Слике, лампе, вазе, велики сади, Јорцелански украси дају соби атмосферу грађанског благостиља. У соби је окићена божићна јелка и јаслице са малим Христом. У пренујку када се подиже завеса на сцену је Јансена која је већ прије крају срећивања нереда од јучеришћег прослављања Бадње вечери. Улази Матилда, узбуђена и срећна.

МАТИЛДА: Остави сада то, добра моја Јансена,
(Лепимично погледа на сади)
каснимо! Иди брзо донеси колаче.

Јансена излази горајући испред себе колица за сервирање јуна прљавих шањира и чаша. На вратима се судара са Олафом Сениором и Ингмаром који између себе носе оброман ковчег. И они журе. Свечано су одевени. Олаф на брзину довориша облачење. Матилда брзо склања оно што Јансена није стигла да склони и то ћушка било где.

МАТИЛДА: Могли сте синоћ тај ковчег да скинете са тавана.

ОЛАФ СЕНИОР: (Хоће да забацури Матилдину примедбу јер је очи-
гледно он због што је крив)
Срећан Божић драга Госпођо ташто.
(Театрално јој љуби руку)

МАТИЛДА: И Вама, драги зете.
(Љуби Олафа у чело)
Да ли сте се лепо наспавали?

ОЛАФ СЕНИОР: Увек се слатко наспавам под вашим госпољубивим кро-
вом.

ИНГМАР: Где ћемо са сандуком, тета Матилда?

МАТИЛДА: Па гурните га негде. Парада само што није почела.

Илази Јансена са оним истим колицима за сервирање или сада јуним сланих и слатких ђаконија. Ређа све на сади. Матилда јој помаже. Олаф и Ингмар склањају сандук. Сви су ужурбани.

ЈАНСЕНА: Деца цело јутро увежбавају свечани улазак.

МАТИЛДА: Више од сто година се у овој кући на Божић пева иста песмица а увек има мале деце за коју је нова.

ИНГМАР: Деца су нестрпљива, почнимо са слављем!

Инхмар седа за клавир и йочиње да свира. На звуке музике вратиа се широм отварају и свечана љоворка улази љесним кораком, љевајући. Улазе прво Кристијан и Кристине (ван себе од радости), па Олаф Јуниор (врло свечано и љун очекивања) и с њим Маргарета (сигурно и ноншалантино), за њима Јозефина и Геритруда (свечано и “прећодобно”), затим Александер сам (снебивајући се ћо мало јер се осећа велики за овај ријујац) и на крају Лиза и Едерланда (које се држе за руке и “изиђравају децу” – Лиза весела, а Едерланда узбуђена, под пратњском усиломена) Певајући и играјући праве круг око јаслица. Уз свечану љоворку љевају Инхмар, Матилда и Јансена. Олаф Сениор ћуши јер не зна речи ћесмице.

СВИ:

Ово је јутро
Божјег сјаја,
Детенце свето
Сиђе међу нас.

Вера и љубав
Са њим нас спаја,
Славимо срећни
Тaj светли час.

Детенце свето
На крсту ће да страда
И даће свима
Наду у спас.

Идемо стазом
Спасења тога
Детенце свето
Благослови нас.
(На посledње речи ћесмице сви се, у љесном стилу, дубоко клањају пред јаслицама, а онда, на Инхмаров знак, “зрмну” у ћлас)
Срећан Божић свима!

Насијаје ћалама и смех. Сви се љубе. Свечани поредак се распушта и йочиње весеље и међеж који су у најлом конјрасију са шек завршеном парадом. Прилазе послужењу, једу, разговарају.

МАТИЛДА:

(Прекида жађор)
Децо! Чека нас посао. Спремамо представу.

МАРГАРЕТА:

Наравно! Као и сваке године.

ЈОЗЕФИНА:

Шта ћемо ове године да играмо бако?

- МАТИЛДА: Едерланду. У част наше драге девојчице која тако дugo није била с нама.
(Грли Едерланду)
- ЕДЕРЛАНДА: (Ганућо)
Мама! Драга моја, једина мајчице.
- ОЛАФ СЕНИОР: (Збуњен је и непријатно му је. Покушава да забацури емоцијивни исцад своје жене)
Да ли је то драматизација данске бајке о Едерланди Хинермагд.
- МАТИЛДА: Да то је...
- ОЛАФ СЕНИОР: Зар то није мало морбидна, чак и ружна бајка за драматизацију?
- МАТИЛДА: По нашем породичном предању Едерланда је наша пра-пра-бака од које сви потичемо.
- ЈОЗЕФИНА: Има ту нека заврзлама. Једном су се Јета Мелер и Стина Јохмунзен у школском дворишту чупале за кике због те Едерланде. Обе су тврдиле да су њене пра-пра-пра унучке. Ја знам да сам и ја Едерландини пра-пра-пра унука али не волим да се бијем па сам ћутала.
- ГЕРТРУДА: Као и увек “супериорно” си ћутала.
- Јозефина се кришиом исцелези на Гертруду, Гертруда “супериорно” подноси увреду. Нико не примећује мали инцидент међу сесијама само се Александер подругљиво смешика. Олаф Јуниор се сав претворио у уво и све “утија” јер му је много штога познато из маминих прича. Маргарејта, Кристијан и Кристина су неситрљиви да виде лутике. Едерланда је сва устремићала и узбуђена.
- ИНГМАР: Пола града Рибеа верује да потиче од Едерланде.
- МАТИЛДА: Наравно, јер је Едерланда имала много деце. Пола Рибеа стварно потиче од Едерланде. Бар тако говори предање. Али по предању баш ова наша кућа била је Едерландини кућа.
- АЛЕКСАНДЕР: Немогуће! Није наша кућа толико стара.
- МАТИЛДА: Наравно да није. Она је оправљана и преправљана, надзиђивана и презиђивана, али је, по традицији, била на овом месту.
- ОЛАФ СЕНИОР: Ипак, зар није чудна идеја да се ова контроверзна бајка драматизује.

- МАТИЛДА: Није драги зете. Ингмаре, молим те извуци сандук.
(Ингмар и Александер довлаче сандук на средину сцене)
 Ово је позориште направљено за моју баку Едерланду када је била девојчица а направио га је мој прадеда.
- ОЛАФ СЕНИОР: *(Са једва приметном дозом ироније)*
 Очигледно се разумевао у позориште.
- МАТИЛДА: *(Прави се да не примећује иронију)*
 О да. Био је он уметничка душа. У Рибеу је тада било једно мало аматерско позориште а мој прадеда је био и писац и редитељ и глумац, и сценограф. Све што је затребало.
- ОЛАФ СЕНИОР: Људи су некада имали баш много слободног времена.
- МАТИЛДА: Када људи нешто истински воле увек нађу времена. Моја бака Едерланда била је тада јако болесна. Месецима је морала да лежи у кревету и није могла да иде у позориште па је цела породица прионула на посао да направи једно луткарско позориште за њу. Чак је и болесна Едерланда учествовала. Правили су лутке, шили костице. Тестерисали, дељали, фарбали, смишљали текст, музику. Било је то за све врло забавно и узбудљиво. Прва представа била је баш на Божић. Од тога времена постала је традиција да се на други дан Божића игра луткарска представа.
- ОЛАФ СЕНИОР: Невероватно како се дugo ова играчка сачувала.
- МАТИЛДА: Па чували смо је, драги зете.
- ЈАНСЕНА: Ту смо представу играли последњи пут баш оне године када се госпођица Лиза удала. Покојни господин Петерсен био је незабораван као стари трол.
- МАТИЛДА: Мој супруг је те вечери био стварно у форми. А и дечица су нам још сва била на окупу: Лиза, Михаел, Томас, Улрике, Изабела. А Даниел и Едерланда били су још мала деца...
- МАРГАРЕТА: *(Неситриљиво је прекида)*
 Бако, када ћемо да видимо лутке?!

Матилда, свесна да се занела усиломенама, одмахне руком и отвара ковчег. Деца реагују на отварање ковчега било узвиком, било покрећом. Маргарета, Кристијан и Кристина крену рукама у сандук, Олаф Јуниор је узбуђен и задивљен. Каже само "Ax!" Јозефина почине да скоче и пљеска рукама, а Гертруда за пренутиак заборавља да је "велика" и придржује

се у радосћи млађој сестари. Едерланда као да је и сама оћеји мало дешаве залјеска али се брзо постапиди својих емоција јер је њен муж то мало иронично посматра. Александер се прави као да је незаинтресован.

МАТИЛДА: *(Вади свеске и хартије)*
Ово је за тебе Ингмаре. То је текст лутка-игре, ноте и упутство за склапање позорнице. Ти ћеш, као и увек бити редитељ и све остало.

Ингмар прихвата хартије и одлаже их на стабо.

МАТИЛДА: *(Вади из сандука Жену са звоном, диже је високо да можу сви да је виде)*
Ово је жена са звоном.

ОЛАФ ЈУНИОР: Шта је то жена са звоном?

МАРГАРЕТА: Сви знају шта је жена са звоном.

МАТИЛДА: Да, ми у Рибеу, али Олаф је живео у Енглеској а тамо тога нема. Знаш ли шта је добошар?

ОЛАФ ЈУНИОР: Знам. То је човек који лупа у добош и објављује вести за људе који не читају новине.

МАТИЛДА: У неким местима у Данској, на пример код нас у Рибеу, уместо добошара иде жена са звоном и објављује сваки дан шта има ново у граду. Она је одлично обавештена о свему што се догађа па ће и нас обавештавати.
(Пружи лутику Лизи)

МАРГАРЕТА: Како је смешна лутка.

КРИСТИНА: Дај да видим.

Лиза показује лутику, деца је прихватају и разгледају.

МАТИЛДА: Жену са звоном водиће Јансена.

ЈАНСЕНА: Али госпођо! Не умем ја то.

МАТИЛДА: Којешта Јансена. Умеш ти то одлично!

Јансена са снебивањем, али очигледно поласкана и срећна преузима лутику од Лизе. Матилда за то време наставља са вађењем лутака из сандука.

МАТИЛДА: *(Вади две лутке и подиже их високо да их сви виде)*
Ово је иста особа. Матилда, Едерландини мајка. Ово је Матилда самртница, а ово је Матилда покојница. Ја ћу водити обе лутке. Едерланда, покажи деци лутке.

Едерланда показује лутке, деца их дирају, разгледају.

ЈОЗЕФИНА: (*Милује лутике. Обраћа се Едерланди*)
Већ видим да ће представа бити тужна. Не волим приче у којима умиру деци мајке.

ЕДЕРЛАНДА: Мајке треба да живе за своју децу али, дешава се понекад...

У речи је прекида Машилдино даље приказивање лутика. Едерланда захути и милује Јозефину по коси.

МАТИЛДА: (*Опет вади две лутике*)
Ово су Едерландине старије сестре: Кунигунда и Јоланда.

МАРГАРЕТА: Како су ружне.

ГЕРТРУДА: Грабљиве и накинђурене.

ЈОЗЕФИНА: Обе су пакосне, гадне, зле.

МАРГАРЕТА: Mrзим их!

КРИСТИНА: Mrзим их!

ОЛАФ ЈУНИОР: Гадне су. Одвратне.

КРИСТИЈАН: Дај да их рашчерупамо!

МАТИЛДА: (*Не обраћа пажњу на дечије утадище*)
Лиза ће да води Кунигунду а Гертруду Јоланду.

ГЕРТРУДА: Хвала на поверењу. Најзад ме у овој кући убрајају међу одрасле особе.

Лиза и Гертруда узимају лутике, деца их преузимају и покушавају да "воде".

МАТИЛДА: А сада Едерланда лично.
(Диже лутику високо)
Њу ће да води, наравно, наша Едерланда.

Сви се усредређују на две Едерланде и заборављају на сесије.

ЕДЕРЛАНДА: Трудићу се на не разочарам ни вас ни њу.
(Узима лутику и љуби је)

МАТИЛДА: Сада долазе на ред мушкарци. Ево господара Тама Тамзена.
(Подиже га високо да га сви виде)

ГЕРТРУДА: Зар он није принц?

- МАТИЛДА: У неким варијантама ове бајке он и јесте принц, али бајка је ипак само бајка. Морамо се помирити с тим да је он, заправо, обичан богати трговац свињама.
- ЈОЗЕФИНА: Фуј.
- ЕДЕРЛАНДА: Кад се гледа очима љубави и свињар постаје принц.
- ОЛАФ ЈУНИОР: Као у Андерсеновој бајци.
- ЛИЗА: (*Узима лутику од Матилде*)
Принц или трговац, тек он је ту. Ко ће да га води?
- МАТИЛДА: Ингмар.
(*Лиза односи лутику Ингмару*)
А сада долази оно старшно: ТРОЛОВИ.
- МАРГАРЕТА: Тролови, тролови, хоћемо тролове!
- КРИСТИЈАН: Тролови, тролови.
- КРИСТИНА: Тролови, хоћу да видим тролове!
- ОЛАФ ЈУНИОР: Одрварни су. Mrзим тролове.
- МАТИЛДА: (*Подиже оћећи две лутике*)
Ово су стари трол и његова жена стара тролица. Ко ће њих да води?
- ЛИЗА: Ја и Ингмар. И тако смо муж и жена.
(*Обоје се смеју и преузимају лутике. Ђубе се, گрле и карикирају штрапаве тролове*)
- МАТИЛДА: (*Оћећ вади две лутике не обраћајући пажњу на Лизу и Ингмара*)
При крају смо већ. Ово су два трола, сина нежењена. Старији је за Олафа а млађи за Александра.
- ОЛАФ СЕНИОР: Част ми чини госпођо али се бојим да нећу умети.
- ЕДЕРЛАНДА: Умећеш. Па ми се само играмо.
Деца даље преузимају лутике, разгледају их, воде итд.
- МАТИЛДА: Ево и последње лутке. Младог пастира. Њега ћemo дати Александру.
(*Вади лутику и даје је Александру*)
Сада само још животиње: мама квочки позајмићу глас ја, Лиза ће бити мама патка, Гертруда – мама гуска и мама ћурка, мораће за обе да пева, а Ингмар ће бити петао. Остале животиње су статисти и водиће их ко стигне. Са луткама смо завршили.

АЛЕКСАНДЕР: Како ћу ја у исто време да играм пастира и млађег трола?

МАТИЛДА: Стварно! Немамо више мушкараца. Па нека пастира игра неко од гостију.

ГЕРТРУДА: (*Гледајући подругљиво у Јозефину*)
На пример Михаел Ларсен.

Јозефина се бечи на Гертруду. Матилда као ниишића не примећује.

МАТИЛДА: Одлично! И то смо решили.

ОЛАФ ЈУНИОР: (*Разочарано*)
А ја?

МАРГАРЕТА: А мени?

КРИСТИЈАН
и КРИСТИНА: (*У глас*)
А ми?

МАТИЛДА: Ви ћете бити хор. Сви ћете певати. Бићете роде, пилићи,
пачићи, гушчићи, ћурићи.
(*Дели деци каде рода*)

ОЛАФ ЈУНИОР: Мама, зашто роде а не неке друге птице?

ЕДЕРЛАНДА: Зато што је Данска земља рода, а баш у Рибеу се скupљају све роде из Данске, из Шведске, из Норвешке када хоће да одлете на југ. Довешћу те једном код баке 23 августа, онда роде одлећу, па ћемо их гледати са торња катедрале. Када сам била дете обожавала сам роде. На сваком димњаку било је по једно гнездо

Едерланда и даље прича али јој се глас губи у ошићем жагору. У сандук више нико не гледа. Деца се баве луткама, покушавају да их "воде". Забављају се. Једу колаче. Ингмар се задубио у упитића. Матилда и Лиза се крећу према рамши и њихов разговор нађајчава жагор.

МАТИЛДА: Лиза, драга. Кога смо позвали на сутрашњу представу?

ЛИЗА: (*Вади из цећа хартију*)
Па нема много гостију. Јозефина је, наравно, позвала Јету Мелер и Стину Јохмунсен. Надам се да се сутра неће почупати. Маргарита је позвала Ларсенове: Бирту и њеног брата Михаела. Гертруда Улу Прест и њену сестрицу Биби, а ја сам позвала Серензенове – Тама и Ларса, да би мали Олаф имао с ким да се дружи. Александер ове године никога није позвао.

МАТИЛДА: Све старо друштво.
(Инхмару и Олафу Сениору)
Хајде зетови извадите кулисе, па на посао. И ти Александре. Ово је посао за одрасле мушкарце.

ЛИЗА: *(Пљеска рукама)*
Мир децо! Морамо да радимо. До сутра у вече цела представа мора да буде завршена. Хајдемо у другу собу. Овде се намешта позорница.

ОЛАФ СЕНИОР: Ко ће да научи толико текста до сутра!? Забога!

МАТИЛДА: Импровизоваћемо, драги зете.

Сви излазе и “воде” са собом луѓке. Прво Едерланда са Олафом Јуниором, Кристијаном и Кристином, (држе се за руке, сви раздрапани). За њима Маргарећа, Јозефина и Гейтруда, заспајкују у разговору. Лиза их појдурује и излази заједно са Матилдом и Јансеном. Њих три износе и неколико шањира са колачима. Инхмар и Александер воде делове позорнице из сандука. Олаф Сениор се труди да буде користан али је више на смешни. Док они раде –

Стишића се пољако велика завеса.

ПРВИ ЧИН

Доđаћа се суђрадан после јодне. Сцена је исцја као у претчину само је намештај ђурнут у страну. На средини собе је лујкарска позорница. Насуђрођи њој поређане су столице за публику. Ингмар, Олаф и Александер прроверавају последњи поштаке како функционише механизам сцене. Улази Матилда и одмах после ње Лиза.

МАТИЛДА: Јесте ли завршили?

ИНГМАР: Потпуно. Представа може да почне.

Александер звони. Враћа се ошварају широм и улазе деца са Јансеном. Сви су раздрагани. На главама имају родине капе а у рукама су им лујке које са више или мање успеха "воде". Улази прво Гертируда са Улом Пресијом, па Кристијан и Кристина воде за руку између себе малу Биби Пресију, за њима Маргарета са Биртом Ларсен, затим Јозефина између Јеје Мелер и Стине Јохмунзен, у стобију их прати Биршин брат Михаел. На крају Едерланда са Олафом Јуниором и малом браћом Серензен. Јансена је последња. Она затвара вратима. Сви, остављају лујке иза позорнице и размештају се по гледалишту. "Глумци" који воде лујке одлазе иза сцене или се по времену враћају у публику. Лиза је за клавиром а када има улоžу смењују је Ингмар, Гертируда, Јозефина, или чак неко од "гостију". Олаф Сениор, Ингмар и Александер су ангажовани око намештања сцене али и они по времену улазе у публику. Деца у "пуплице", домаћини и гости са својих месета певају у хору рода и живине. Сви се осећају као учесници представе.

ПРВИ ЧИН луткарске представе

ПРЕДСЦЕНА

Александер звони. Светло на "позорници" постапаје јаче а у "гледалишту" пригушено. Завеса на лујкарској позорници је и даље скупљена. После неколико пренутика исједи завесе се појављује Жена са звоном. Она постапа пооком целе представе на сцени са стране.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: (Звони)

Од срца поздрављам поштовану публику, како домаћу, тако и драге госте из комшилука. Ја причам оно што не мож' да се прикаже и дајем објашњења за све што не мож' да разумете. Даклем, што год не знate мож' да ме упитате и ја вам, врло фино могу да одговорам ако знам, а ако не знам учтиво ћу да рекнем да не знам.

ЈЕТА МЕЛЕР: Када је живела Едерланда?

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Неки мисле у време краљевића Хамлета. Ондак су дуови шетали по Данској како који оће. Могу ли да почнем?

(Заузима стапав)

Живела у Данској, у граду Рибеу, удовица Матилда са три кћери. Две су биле

СТИНА
ЈОХМУНЗЕН:

Извините што вас прекидам госпођо, али волела бих да знам нешто више о Матилди.

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ:

Па ево да кажем све што се зна о Матилди. Елем, родила се она на острву Фане и рано јој родитељи помреше. Родбина проклета разграби јој оно мало имовине. Остале јој само једне наћве, стара кецеља и дршка од метле.

ОЛАФ ЈУНИОР: Шта су то наћве?

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: То је, млади господине, једно велико корито у коме сељаци месу лебац. Даклем,kad је тако Матилда остала сама, дође нека њена даља рођака, чипкарица из Тондерна и одведе је к себи. Матилда је тамо била ко служинче. Радила је све кућевне послове, па је после научила и чипке да везе. И постаде Матилда најбоља чипкарица у Тондерну.

ЈЕТА МЕЛЕР:

Па сигурно је лепо зарађивала. Чипке из Тондерна су чувене у свету и ужасно су скупе.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Оно јес' зарађивала је, али ништа то њој није вредело. Рођаци су њене чипке продавали, а паре узимали себи.

ЈОЗЕФИНА:

Страшно!

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Узимали јој за стан и рану, а рана беше убиоже, а стан у једној шупи. Али праве вредности не могу да се сакрију. Израсла је Матилда у лепу девојку а о њеној вредоћи и доброти много се причало. Добар глас далеко иде па је о њој чуо и један млади удовац из Рибреа по имени Ларс Хингемагд који је баш у то време тражио себи жену. Он оде у Тондерн и испроси Матилду. Њени рођаци њу једва дадоше, а уз њу не дадоше ништа. Тако се Матилда удаде и понесе у мираз само оне наћве, стару кецељу и дршку од метле – своје наследство из родитељског дома.

УЛА ПРЕСТ: Па ипак је сирота Матилда имала среће.

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: И јесте и није млада госпојице. Тај Ларсен је имао две мале кћери, Кунигунду и Јоланду. Мале, али зле и опаке. Због њих се и женио.

БИРТА
ЛАРСЕН: Матилда их је сигурно mrзела и тукла.

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: Варате се млада госпојице. Матилда их је волела и чувала као своју рођену децу јер је и она била сироче и знала је како је жалосно брез мајке. После годину дана, како то бива и у бајкама и у небајкама, роди Матилда још једну кћер и наденуше јој име Едерланда.

МАРГАРЕТА: Матилда је сада сигурно највише волела Едерланду а пасторке је терала да чувају бебу.

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: Матилда је највише на свету волела своју малу девојчицу, али је волела и поћерке.

УЛА ПРЕСТ: А отац? Кога је он највише волео?

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: Ах отац! Све је он њих волео или је трговао и путовао и мало је шта видео. Старије сестре су се свађале, бадавали и отимале се око ћинђува и дрангулија, а мала Едерланда је израсла у вредну, милу, паметну и добру девојку у свему сличну својој мајци. Елем, све беше добро док је отац, стари Ларсен, био жив. Ал' једног дана оде Ларсен у трговину и на путу га нападоше разбојници, опљачкаше и убише.

УЛА ПРЕСТ: О баш је била несрћана та Матилда.

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: Није се благородна Матилда жалила на судбину. Остаде самохрана удовица, али се не предаде туговању. Врати се она свом старом занату и везеше чипке по цео дан. На малу Едерланду падоше сви кућевни послови а њене старије сестре наставише по старом да се кинђуре и лицкају пред огледалом.

ЈОЗЕФИНА: То није право!

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Е, млада моја госпојице, можда није право али правда и неправда су понекад чудне ствари. Матилдине поћерке имаше погану нарав и тешко беше да се власпитавају. Ни лепе ни ружне речи нису вределе. Матилда вероваше да је боље да сви живе у миру него да узалуд грди и стално гони своје поћерке на рад и ред. Кунигунда и Јоланда се и између себе мрзеше и свађаше. Слагале су се само када се удруже да напакосте малој Едерланди.

ОЛАФ ЈУНИОР: Гадуре.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: У праву сте млади господине али је Матилда ћутала, Едерланда је трпела и ни једна се није бунила. Мајка Матилда се од много секирање и тешког рада разболе. Сад ћете да видите шта је даље било.

ПРВА СЦЕНА

Жена са звоном звони. Подиже се завеса на лујкарској йозорници. Кућа са кровом и родама на димњаку заузима ћола сцене. На друѓој ћоловини је улица. Предњи зид куће је отворен тако да се види соба. На задњем зиду су врати и алковен са њосиљом у којој лежи Матилда самрћница наслоњена на касићуке. Код Матилдиних ногу стоје Кунигунда и Јоланда а код узглавља Едерланда.

МАТИЛДА

САМРЋНИЦА: Децо моја, јадне моје сиротице, ја умирем а ви оставјете саме на свету. Када умрём поделите имовину. Ти Кунигунда, која си најстарија

КУНИГУНДА: Да мајко, мени највише припада.

МАТИЛДА

САМРЋНИЦА: Теби остављам кућу што вам је од оца остала и све покућство у њој. Све је твоје али сестре ће остати да живе с тобом све док се не удају и ни једну не смеш из дома отерати. Проклета била ако то учиниш.

КУНИГУНДА: Не брини мајко, знаш да сам добра и племенита.

МАТИЛДА

САМРЋНИЦА: А теби Јоланда остављам огрилицу од драгог камења што ју је твоја мајка у мираз донела. Нека и теби мираз буде и нека те кроз живот прати онолико среће колико будеш имала у себи доброте.

ЈОЛАНДА: Та огрилица ми с правом припада. Уз такав мираз и моју лепоту добро ћу се удати.

МАТИЛДА
САМРТНИЦА: А за тебе, сирота моја Едерландице, ништа није остало, само мој мираз: оне наћве у шупи, стара кеџеља и дршка од метле.

ЕДЕРЛАНДА: (Плаче)
Немој да ми умреш мајчице! Чуваћу те, неговаћу те, све ћу радити, само ме не остављај саму на свету.

МАТИЛДА
САМРТНИЦА: Уздај се у моју безграницну љубав као што се ја уздам у твоје вредне ручице, мудру главицу и јуначко срце. Бог ће ти помоћи да нађеш своју срећу.

Матилда клоне на узглавље мртвога. Едерланда врисне и пада плачући на мајчине груди.

КУНИГУНДА: Одапе матора. И тако нам болесна ни од какве користи није била.

ЈОЛАНДА: Престани да цмиздриш Едерланда. Живцираш ме!
(Едерланда плаче још јаче)
Што арлаучеш будалино? Мислиш да те је мајка волела?!

КУНИГУНДА: Да те је волела теби би кућу оставила. Оставила ти наћве. Ха, ха, ха.

Целим доћађајем роде су јако узнемирене. Оне су пажљиво пратиле све што се доћађало у соби. На Едерландин плач почињу да клећећу кљуновима и машу крилима. Док Едерланда плаче и сеситеје јој се смеју спуштају се завеса а роде певају:

ХОР РОДА: Ко ће да те воли Едерландице
Кад мајке немаш сад?
Дане и ноћи твоје јаднице,
Пратиће туга и јад.
О јадна, јадна мала Едерландице
Ти мајке немаш сад.

Спуштају се завеса на лутикарској позорници

МЕЂУСЦЕНА

- ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: (Звони)
Шта да вам кажем? Саранише кћери своју сироту мајку.
- ЈЕТА МЕЛЕР: Како је могла мајка тако неправедно да подели имовину?
- ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: Е млада госпођица, није правда у томе да сваком отфикаши подједнак део. Да је имовину поделила подједнако све три би биле сиромашне. Кунигунду и Јоланду, онако глупе, лење, опаке и похлепне сиромаштво би сурвало у провалију зла и порока. Овом неправедном поделом имовине Матилда је омогућила својим поћеркама да крену добрым путем, само ако оће.
- ЈОЗЕФИНА: А Едерланда? Зар на њу није мајка мислила? Како је могла да је остави без ичега?
- ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: Мислила је, како да није, и да је имала више имовине она би забринула и Едерланду. Али није имала. Међутим, имала је Матилда поверења у Едерланду. Знала је она да њену кћер сиромаштво неће бацити у очај него ће је подстаћи да се бори и испољи своје врлине. Ипак, изгледа да је о својим поћеркама мислила боље него што заслужују. Сада ћете видети.
(Звони)

ДРУГА СЦЕНА

Подиже се завеса. Истича соба као у првој сцени само је кревет ћразан а на јаснуку је букет цвећа. Три сестре, у црници, враћају се са сахране. Иду једна за другом преко улице, обилазе иза куће, оиварају врати и кроз врати улазе једна за другом у собу. Све три седају на троношице. Кунигунда и Јоланда очигледно задовољне. Јоланда има одрилицу око врати. Едерланда седи поснуде главе и тихо плаче.

- КУНИГУНДА: Е па ја сам своју дужност према покојници извршила. Лепо сам је сахранила. И музику сам платила. Нико ништа не може да ми приговори. Сада је време да се побринем за себе.

- ЈОЛАНДА: У праву си сестрице. Треба о свему одмах да се договоримо, да се после не свађамо. Ти знаш шта је мајка рекла на самрти. Ти си господар јер си најстарија а ми остајемо у кући док се не поудајемо. Ја ћу се брзо и добро удати јер сам лепа а имам и огрлицу. Едерланда, коју нико неће хтети јер нема мираза, а и ружна је, мала и слаба, нека нас служи као и до сада. Мислим да је то право.
- КУНИГУНДА: Ма шта наприча сестрице! Ти мислиш да ја марим за оно што је наша маћеха казала. Ти ћеш у кући остали колико будеш хтела али за сваки дан који остајеш дајеш ми по једно драгуљче из своје драге огрличице. Хоћу и ја себи да направим огрлицу.
- ЈОЛАНДА: Стихи ће те мајчина клетва. Не смеш да дираш моју огрлицу.
- КУНИГУНДА: Мислиш да се ја бојим њене клетве!? О огрлици имамо времена и сутра да разговарамо. А ти Едерланда немаш чиме да ми плаћаш кирију за становање у мојој кући а мени служавка не треба. Купи своје наћве и губи се одмах.
- ЕДЕРЛАНДА: Али сестрице, како можеш да ме тераш сада, пред ноћ? Ја немам куда да идем.
- ЈОЛАНДА: Иди на гробље својој мајчици. Тамо те чека њена безграницна љубав. Ха, ха, ха.
- ЈОЛАНДА: И не заборави да понесеш своје вредне ручице, мудру главицу и јуначко срце. Ха, ха, ха.
- КУНИГУНДА: Покупи свој мираз из шупе и носи са собом иначе ћемо све то сутра побацати на ћубре.
- ЈОЛАНДА: Њен мираз, ха, ха, ха, старе наћве, ха, ха, ха, дршка од метле и стара кеџења, ха, ха, ха, мираз!
(Зацењује се од смеха)
- КУНИГУНДА: Излази из куће! Ми морамо на спавање а тебе нећу да трпим на преноћишту. Хајде, шта чекаш!
(Гура Едерланду најоле, затвара врати за њом и отвара се Јоланди)
Са тобом ћу о огрлици да разговарам сутра па ћемо видети како ћеш се смејати. А сад' на спавање!

Едерланда тихо излази из собе, појављује се иза куће вукући наћве, дршку од метле и кеџељу. Зауставља се на улици под дрвейтом и ту намешава себи у наћвама посјељу, леже и покрива се кеџељом. За то време се и

сесијре сјремају за сјавање: извлаче њосићељину из сандука, скидају се у кошуље, лежу и за све то време се тихо свађају и гурају. Роде на крову су узнемирене. Док се сесијре сјремају на сјавање – Кунићунда и Јоланда у соби а Едерланда на улици – оне клећећу кљуновима и машу крилима, надлеђу Едерланду и ћевају:

ХОР РОДА: О јадна, јадна мала Едерландице,
 Ти дома немаш сад.
 О јадна, јадна мала Едерландице,
 Прете ти зима и глад.
 О јадна, јадна мала Едерландице,
 Куда ћеш, куда ћеш сад?

ЈОЗЕФИНА: (*Из “публике”*)
 Ово је страшно! Ја ово не могу да гледам.

ОЛАФ ЈУНИОР: (*Из “публике”*)
 Гадуре, гадуре.

Нему сцену трајни тиха музика. Полако се сјушића ноћ, а роде у гнезду, сесијре у соби и Едерланда тихо јецајући у наћвама, тону у сан. Едерланда сања.

Едерландин сан

На небу се појављује велики месец. Из месеца се сјушића сребрни зрак и осветљава уснулу Едерланду. Матилда йокојница се сјушића низ месечев зрак и седа поред Едерланде. Едерланда и Матилда ћевају свој дијалог, јер је то сан.

МАТИЛДА
ПОКОЈНИЦА: Сирота Едерландице,
 Снашао те је јад.
 Мамино чедо једино,
 Без дома остале сад.

Сестре те изгнаше, злобнице,
С рођеног огњишта твог,
Сама си, нејака, немоћна,
Али те штити Бог.

Моли се твоја мајчица,
У тихом гробу свом
Да Бог донесе утеху
Чемерном срцу твом.

ЕДЕРЛАНДА: (*Буди се у сну, ћрли мајку и ћева*)
 Срећна сам сада мајчице,
 Јер си уз мене, ту.
 Шта да учиним, реци ми,
 У овом новом злу?

МАТИЛДА
 ПОКОЈНИЦА: Преспавај санак ћеркице.
 Док траје ноћни мир
 Одмори се, заборави,
 Сестара злобних хир.

Али чим зора зазори
 Покупи мираз свој,
 Па хитай Таму Тамзену
 Уз топли благослов мој.

ЕДЕРЛАНДА: Неће ме пустити мајчице
 У његов господски дом.
 Слуге су тамо обесне
 А ја сам бедан створ.

МАТИЛДА
 ПОКОЈНИЦА: Иди у задње двориште,
 Код добрe Бирте, знаш.
 Она је увек одани
 И верни пријатељ наш.

ЕДЕРЛАНДА: Како ћу јадна, немоћна
 У туђем свету том?

МАТИЛДА
 ПОКОЈНИЦА: Буди вредна и марљива
 И наћи ћеш свој дом.

*Чује се кукурикање ћетилова. Матилда ћолако уснијаје, љуби Едерланду и
 ћолази. Едерланда ћокушава да је задржи.*

ЕДЕРЛАНДА: Не хитай натраг мајчице,
 Још није прошла ноћ.

МАТИЛДА
 ПОКОЈНИЦА: Петлови зору најављују
 Сад морам натраг поћ.

Матилда се њолако оћећи уздиже уз месечев зрак. Едерланда пружа руке за њом. У току целе сцене Едерландиног сна сестре у соби хрчу и чурају се у њосиљу.

Сиушија се завеса на лутикарској ђозорници

МЕЂУСЦЕНА

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Да скратимо мало представу испричаћу вам шта је даље било. Елем, устаде Едерланда из наћава чим је зора зазорила и крете доброј Бирти. Бирта ју је лепо слушала и тешила па јој даде да се брине о живини Тама Тамзена. Едерланда је од срца прионула на посао. Волела је она и кокошке, и гуске и ћурке, па и оне њу заволеше. Научи Едерланда да разговара са њима па је живина била срећна. Кокошке почеше да носе по два јајета дневно, гускама перје постаде гушће и беље а ћурке удвостручише своју тежину.

БИРТА

ЛАРСЕН: А њене сестре? Шта је било с њеним сестрама?

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Њене сесре? Па оне су се свађале око огрилице и онда Јоланда реши да се што брже уда. Оде зато код Тама Тамзена, најбогатијег трговца у граду који беше млад и неожењен, да се кобајаги запосли код њега као сопарица, а заправо да му сваки дан показује огрилицу и да га тако намами на женидбу.

ОЛАФ ЈУНИОР: Гадура.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: И јесте гадура, млади господине. Имала је она да спрема себе или се и даље лицкала и гледала како да "смота" газду.

МАРГАРЕТА:

А Кунигудна? Шта је радила Кунигунда?

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Кунигунда? Па, она кад је видела да је сестра отишла да лови себи мужа реши да и она покуша. Јави се Тому Тамзену као куварица. Ко мисли, ја имам кућу, полакомиће се газда на мој мираз. Тако су се обе натрпавале Тому Тамзену.

ЈОЗЕФИНА:

А Едерланда?

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Едерланда? Па ту је сад настало проблем. Чуле сестре за њен успех у задњем дворишту па решиле да је употребе. Ево, видећете.

ЈЕТА МЕЛЕР: Зашто? Шта им смета?

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Из злобе. Пакости. Ради забаве. Шта ја знам!

ОЛАФ ЈУНИОР: Гадуре, гадуре!

ТАМ

СЕРЕНЗЕН: Гадуре, гадуре.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: А сад гледајте!

ТРЕЋА СЦЕНА

Подиже се завеса на лујкарској позорници. Половину сцене заузима кућа Тама Тамзена а другу половину врт са цвећем и дрвећем. Кућа је већа, бозаћија и хосподскија од куће Едерландиних сесијара. И ту су роде на димњаку а велика соба је отворена за јављају. Вратица из собе воде на мали трем, па у башту. Там Тамзен седи за столом и пређеда трговачке књиџе. Кунигунда и Јоланда стоје у трему пред вратима. Кунигунда са куварском кайом и кеџелјом а Јоланда са кайицом и кеџелицом собарице, или има одрлицу око врати. Обе су накинђурене. Гурају се и претију.

ТАМ ТАМЗЕН: Ово је да не поверијеш! Какво се чудо дешава у мом задњем дворишту? 193 јајета више него прошле недеље!

А ћурака од 35 килограма! Па то је као свињче! Невероватно! Живина као да је полудела.

(Куцање на вратима)

Слбодно.

Кунигунда и Јоланда улазе кроз врати истовремено, и при томе се ђурају.

КУНИГУНДА: Извињавмо се Господару, али имамо нешто важно да вам кажемо.

ЈОЛАНДА: Важно да кажемо.

ТАМ ТАМЗЕН: Слушам вас девојке.

КУНИГУНДА: Чуле смо да у задњем дворишту имате неку служавку по имену Едерланда.

- ТАМ ТАМЗЕН: Да. Видим да је постигла невероватан успех у мом живинарнику.
- КУНИГУНДА: Ми познајемо ту Едерланду.
- ЈОЛАНДА: Она нам дође нешто као сестра.
- КУНИГУНДА: Ми знамо да ви нисте доволно искористили њене способности.
- ЈОЛАНДА: Она може много више, али неће.
- ТАМ ТАМЗЕН: Шта причате! Како неће?! Па оно што је урадила у живинарнику право је чудо! Ја сам презадовољан.
- КУНИГУНДА: А не. Може она много више.
- ТАМ ТАМЗЕН: Шта на пример?
- КУНИГУНДА: Па може да вам набави свећњак који светли без свеће, само ако хоће.
- ЈОЛАНДА: Али неће хтети. Видећете да неће хтети.
- КУНИГУНДА: Неће, јер вас не поштује, Господару.
- ЈОЛАНДА: Плакаће, кукаће да не може, а може!
- КУНИГУНДА: Може, али НЕЋЕ!
- ТАМ ТАМЗЕН: Шта причате девојке! Какав свећњак који светли без свеће? Где то има?
- КУНИГУНДА: Има, има, али треба умети доћи до њега, а Едерланда то уме.
- ЈОЛАНДА: Тако ми Бога уме, али неће.
- ТАМ ТАМЗЕН: Па позвовите ми Едерланду.
*(Сесијре излазе тарчећи и ђурајући се а Там Тамзен шећа
ио соби и говори за себе)*
Свећњак који светли без свеће. То је стварно чудо.
Морам је натерати да ми га донесе.
- Док Там Тамзен шећа ио соби и тарче сам са собом сесијре тарче преко
дворишћа, нестапај иза сцене и враћају се вукући за руке прећлашену
Едерланду. Оне је чујају за косу и ударају, довлаче на трем, ошварају
враћа и ђурају је у собу.
- КУНИГУНДА: Ево, то вам је Едерланда свемоћница. Реците јој шта да
вам донесе.
- ТАМ ТАМЗЕН: Па она је скоро дете. Тако мала и слабачка. Бог с вами
девојке! Пустите је на миру.

- ЈОЛАНДА: А не, варате се Господару. Она се само претвара.
- ТАМ ТАМЗЕН: Претвара се да је мала и слаба?
- КУНИГУНДА: Да. Има она мозга у глави. Што не може снагом, може памећу.
- ЈОЛАНДА: Само јој запретите. Донеће она ту светиљку.
- ТАМ ТАМЗЕН: Јеси ли чула Едерланда шта ове девојке кажу?
- ЕДЕРЛАНДА: Смирујте ми се Господару. Тако ми светог мајчиног гроба ја ништа не знам о тој светиљки. Не знам ни где ни како да је тражим.
- КУНИГУНДА: Лаже, лаже Господару. Запретите јој да ћете је отерати.
- ЈОЛАНДА: Ишибајте је Господару!
- ТАМ ТАМЗЕН: Едерланда, ја много желим ту светиљку.
- КУНИГУНДА: Имаћете је Господару а како ћемо је натерати, наша је брига.

Сесијре ҳурају Едерланду најоље. Она ӣлаче. Вуку је ӣреко дворишића и ӣуку. Там Тамзен нишића не види из своје собе. Он ишића и даље горе – доле, узбуђен због мођућносћи да добије чудесну светиљку. Роде на крову су се јако узнемириле. Клећећу кљуновима, надлећу над сесијре и ӣоку-шавају да одбране Едерланду.

- КУНИГУНДА: А сада драга наша сестрице купи своје прије и губи се са имања.
- ЈОЛАНДА: Ако се вратиш без светиљке господар ће те ишибати.
- КУНИГУНДА: Најбоље је да се више никада не враћаш.
- ЕДЕРЛАНДА: Где је та светиљка? Тако нешто не постоји.
- ЈОЛАНДА: Ха, ха, ха.
- ХОР РОДА: (Роде леће над сесијрама, кљуцају Кунигунду и Јоланду, ӣокушавају да одбране Едерланду и ӣевају)
 О јадна, јадна мала Едерландице
 Сестре ти нанеше зло.
 О јадна, јадна мала Едерландице,
 Преживећеш и то.
 Јер твоја мила мајчица
 Даће ти савет сад.
 О јадна, јадна мала Едерландице,
 Снађе те нови јад.

Док роде ӣевају

Сиушића се завеса на луѓикарској ӣозорници.

МЕЂУСЦЕНА

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: А сада за тренутак да предахнемо.
(Деца почињу да устају)
Не, немојте да устајете. Одмах ћемо да наставимо. Само да средимо утиске.

Бака Матилда излази из “ћублике” са йолужавником и нуди колаче. Децаједу и коменишаришу предсаву међу собом.

ОЛАФ ЈУНИОР: Шта ли ће сада да уради Едерланда?

МАРГАРЕТА: Па као у свакој бајци. Наћи ће ту светильку и господар ће је наградити.

ОЛАФ ЈУНИОР: Мислиш?

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: А сада да наставимо. Мир децу!

ЧЕТВРТА СЦЕНА

Подиже се завеса. Половину сцене заузима живинарник отворен према џублици, а другу џоловину обала и море. У једном узлу живинарника налази се Едерландина постоеља, а у другом наћве, кецља и дришка од мейлле. Едерланда лежи на кревету и плаче. Коке, гуске, патике, ћурке, сашутићима, Јачићома, гушчићима и ћурићима су јо целом живинарнику. Неки су на гнездима, неки на седалима, а неки на Едерландином кревету и испод њега.

ЕДЕРЛАНДА: Драга моја живино баш сам била срећна поред вас. Како смо се лепо волели и разумели. Авј, за сироту Едерланду срећа не може дugo да траје. Дошао је крај. Едерланда ће опет бити бескућница. Опет с наћвама на улицу! Сутрашњи дан не сме да ме затекне овде, међу вами. Тешко мени! Господар ће ме ишибати и избацити јер не могу да наћем то чудесну лампу коју су моје сестре измислиле. Мајчице, мила моја мајчице, како сам јадна, сама и беспомоћна.

МАЈКА ГУСКА: (Узлеће на Едерландин кревет и ћева)

Твоја ће мила мајчица
За тебе наћи спас,
Не брини Едерландице
Ти сада имаш нас.

ХОР ЖИВИНЕ: Ко ко, па, па
Га га, пи пи
Ми волимо те сви.

МАЈКА
КВОЧКА: *(Слеће са Џречке, Ђева и Језра)*
Не плачи Едерландице
У љубави је спас.
Не буди тужна, чемерна,
Јер имаш, имаш нас.

ХОР ЖИВИНЕ: Ко ко, па, па
Га га, пи пи
Ми волимо те сви.

МАЈКА ПАТКА: *(Излази испод кревећа и Ђева)*
Сад спавај Едерландице,
Код нас си нашла мир.
Заборави на моменат
Сестара злобних хир.

ХОР ЖИВИНЕ: Ко ко, па, па
Га га, пи пи
Ми волимо те сви.

Док живина ђеши Едерланду стушића се ћолако мрак и Едерланда ђоне у сан. Сцена се ђођијуно замрачи и у живинарнику сви ставају.

Едерландин сан
Кроз џрозор на шаваници сине месечев зрак и ћо њему се стушића Мајилда ђокојница. У Едерландином сну, као и јре, и Едерланда и Мајилда ђевају.

МАТИЛДА
ПОКОЈНИЦА: О мила Едерландице
Нови те снађе јад.
Хитам из гроба хлађаног,
Да помогнем ти сад.

ЕДЕРЛАНДА: *(Устаје из кревећа и ћрли мајку)*
Сестре ми мила мајчице,
Нанеше злобно зло.
Помози мени нејакој
Да савладам сад то.

Мајилда уз Едерландину ђомоћ, довлачи наћве на сред живинарника, од дришке од мејиле ћрави кашарку, од кеџеље једро и све ове радње ћраћи ђесном.

МАТИЛДА

ПОКОЈНИЦА: Саградићу ти барку
Од старог корита,
И подићи катарку
Од мотке крај њега.

Разапећемо једро,
Од твоје кеџеље
И пустићемо море
Нека однесе те...

Ево ти кеса соли,
На путу требаће.
(*Кеса соли се стишића ја месечевом зраку*)
Па се препусти вољи
Бескрајне пучине.

ЕДЕРЛАНДА: Бојим се мила мајчице
Бескрајне пучине.
Слаба сам, мала, нејака
За такве подвиге.

МАТИЛДА

ПОКОЈНИЦА: Тело је твоје слабачко,
Нека те не брине то.
У њем је срце јуначко!
То нема било ко.

Уздај се у Бога ћерчице
И у свој снажни ум.
Прећи ће море безбедно
Твој трошни, мали чун.

Петлови у живинарнику ђочињу да кукуричу, Матилда ѹокојница се сјрема да оде.

ЕДЕРЛАНДА: Не жури натраг мајчице,
Још није прошла ноћ.

МАТИЛДА

ПОКОЈНИЦА: Петлови зору најављују
Сад морам натраг поћ'.

Матилда ѹокојница се ђење у небо уз месечев зрак, а Едерланда се враћа у ѹосћељу. Живинарник осијаје у ѹопћуном мраку.

После неколико јаренућака њочиње да свиће. Живина се буди. Едерланда ојвава очи и седа у кревету. Барка коју је Майилда Јокојница најрадила сијоји на сред живинарника. Едерланда јарља очи.

ЕДЕРЛАНДА: О шта сам сањала! Да ли је то могуће? То није био сан. Моја барка је спремна. Чак је и кеса са две мерице соли ту. Треба само своју барку да поринем у море.

Едерланда ћура своју барку према мору. Живина се скучља да јој помођне.

ПЕТАО: Слаба си Едерландице,
Али смо с тобом ми.
Са својом снагом мушком,
Ја помоћи ћу ти.

ХОР ЖИВИНЕ: Ко ко, па, па
Га га, пи пи
Помоћи ћемо сви.

МАЈКА ЂУРКА: Не стрепи Едерландице
Краљица си нам ти.
Свако ће наше пиле
За тебе гинути.

ХОР ЖИВИНЕ: Ко ко, па, па
Га га, пи пи
Помоћи ћемо сви.

Уз помоћ живине Едерланда изјура барку из живинарника, јорине је у море и укрица се у њу. Едерланда јлови морем. Промичу облаци, обала итд. Живина маше за њом док се Јозорница Јолако ротира и живинарник нестaje. После извесног времена јојављује се осмртво тролова са кућом. Док Едерланда јлови Жена са звоном разговара са публиком.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Као што видите, весла Едерланда својим малим, слабачким ручицама колико може, а таласи је носе куда треба.

ТАМ

СЕРЕНЗЕН: А куда ће таласи да однесу барку?

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Барка плови ка острву Јухутити на коме су живели тролови.

МИХАЕЛ

ЛАРСЕН: А ко су заправо тролови?

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: То су гадни злодуси, људождери. Ружни и глупи. Опасни су јер су врло снажни и немилосрдни.

СТИНА
ЈОХМУНЗЕН: Никада нисам чула за острво Јухутити. Где је оно?

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: На западној обали Данске било је много малих острва на којима су живели тролови, али Северно Море, или како га ми, Данци зовемо – Западно Море, или Запдни вау-вау, прогутало је многа острва, па и та са троловима.

ЈЕТА МЕЛЕР: Значи нема их више. Све је појело море.

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: Не, нема их више, колико ја знам, али онда их је било и била су то за морепловце опсана места. Елем, на острву Јухутити живео је стари трол са женом старом тролицом и два млада трола, сина нежењена. Они су имали ту светиљку која гори без свеће.

МАРГАРЕТА: Од када њима таква светиљка?

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: А шта ја знам! Отели су је ваљда од неких морепловаца које су уловили и појели.

ЈОЗЕФИНА: Сирота Едерланда.

СТИНА
ЈОХМУНЗЕН: Не бих волела да сам на њеном месту.

МИХАЕЛ
ЛАРСЕН: Ја бих отишао тамо и убио све тролове.

ОЛАФ ЈУНИОР,
КРИСТИЈАН
И БРАЋА
СЕРЕНЗЕН: И ја, и ја.

ЖЕНА
СА ЗВОНОМ: Ех, да је Едерланда имала такве заштитнике где би јој крај био, али је била сама, тако сама! Али ево, пристиже Едерланда на острво тролова. Боље сада да гледамо.

Појављује се острво. Сада ћоловину сцене заузима обала са делићем мора и дворишће са бунаром, а другу ћоловину кућа са кровом и димњаком. Унутрашњосћ куће је отворена и намештена сељачки: стуб са 4 проницом, алковен са ћосицем, огњиштем са кошлом. Поред огњишта

сїоји свеїтиљка која свеїли без свеће. Док сїара тиролица кува каши и њослује по кући, брбља и забавља саму себе, Едерланда излази из барке, скрива је у жбуње, прикрада се кући и пење се на кров. Гледа кроз димњак штита се доћађа.

СТАРА ТРОЛИЦА: Цицвара, цицварка, цицваренда! Ко ће да њупа цицвариште брез месиште! А што беше некад месиште да се клопа. Пун је острв био с људско становништво. Ал' поклопасмо, све пождрокасмо. Да смо лепо, ко домаћини, пустили да се намножи, да ждеруцкамо по мало, економски, уз кромпир и ражпу, а ми јок. Сваки дан пировасмо. Принцезу на роштиљ, краља у паприкаш, па сељачка пршута, па трговачке кобасице, па бебећи перкелт. Ух што беше клопа. Уживасмо. Алж цабе! Све потаманисмо! Остаде нам да вијамо бродоломници... Бродоломници нема брез бродолом, а бродолом нема брез бура, а бура не дува брез оног горе (показује на небо) а њега боли брига за сироте гладне тролове. (проба варјачом јело из котлића) Посно цицвариште! Да додам малко сланине. Неће да поквари.

Тролица иде до юлице и узима комад сланине. За то време Едерланда сија со кроз димњак у цицвару. Тролица ставља сланину у којилић и њоново троба кашиу. Пљуне на шод.

СТАРА ТРОЛИЦА: Ово је слано ки' ђаво! Не мож' да се једе. Шта му би!
(*Одмахује ёлавом*)
Нека аветиња оће мен' да заебае. А јок! Мудра је баба тролка. Доципнуће баба тролка водеће у цицвариици.
(*Излази из куће и иде на бунар*)
Неће да се оцећа аветињска работа. Доакаће баба тролка на аветињу.
(*Нађиње се над бунар да захваћи воде*)

Едерланда се са крова залеће баба тиролки иза леђа и ќурне је у бунар, тирчи у кућу, узима свеїтиљаку, тирчи према барци, седа у њу и ојисне се на море. У јтом часу сијижу тиролови, виде да нема свеїтиљке и баба тиролке, тирче према бунару, виде у њему бабу. Стара тирол осијаје поред бунара и њокушава да извуче тиролицу, синови тирче према обали али Едерланда је већ одмакла. Они узбуђено млађарају рукама. Сцену траји музика која одговара драматичносћи радње.

ЕДЕРЛАНДА: (Весела штито је успјешно обавила њосао несјашно ојонаша тиролове)
Хеј тролови, тролови, ово вам је поздрав од Едерланде!

СТАРИИ ТРОЛ: Едерландо, Едерландо, гурнула си у бунар нашу кевуматору!

МЛАЂИ ТРОЛ: Едерландо, Едерланду, дрпила си нам светильку самосветильку.

СТАРИИ ТРОЛ: Едерландо, Едерландо, уцмекаћемо те Едерландо!

МЛАЂИ ТРОЛ: Не врћај се Едерландо, урнисаћемо те Едерландо!

ЕДЕРЛАНДА: Срешћемо се ми још два пута тролови!

СТАРИИ ТРОЛ: Пождрокаћемо те Едерландо!

ЕДЕРЛАНДА: Само се ви надајте тролови!

ОБА ТРОЛА: Њупаћемо Едерланду
њам, љам, љам, љам, љам.
Сецкаћемо Ередланду
њам, љам, љам, љам, љам.
Варићемо Едерланду
њам, љам, љам, љам, љам.
Клопаћемо Едерланду,
њам, љам, љам, љам, љам.
Ждрокаћемо Едерланду!
њам, љам, љам, љам – љам.

Док тиролови, певајући сонг бесомоћно тирче горе-доле по обали и млађарају рукама Едерландини барка неситаје и

Стишића се завеса на лутикарској позорници.

МЕЂУСЦЕНА

ЖЕНА СА ЗВОНОМ: Сада драга публико мало да се одморимо, да нешто грицнемо, да протегнемо ноге. У трпезарији нас чека послужење. За десетак минута наставићемо представу.

Деца уситају. Између себе коменијаршу представу. Граја. Неки вире иза лутикарске позорнице. Излазе са сцене углавном онако како су седели. Придружују им се "глумци" који излазе иза лутикарске позорнице. За то време...

Стишића се пољако велика завеса.

ДРУГИ ЧИН

Подиже се завеса. Сцена исита као и у првом чину, празна је за пренутак. Улазе "слумци". Прво Инхмар са Александром, та Матилда и Едерланда, затим Олаф Сениор и Гертијуда и најзад Јансена. Они заузимају своја местира иза луткарске сцене или у "следалишију". Комуницирају између себе сримајући се за почетник друго чина. Завеса на луткарској позорници је сиушићена. Све то траје само неколико пренутака. Лиза улази последња, још увек држи комад колача у руци, траја последњи залођај у устама и говори преко залођаја:

ЛИЗА: Мислим да смо завршили. Можемо да позовемо публику.

Александер звони. Публика улази. Мала деца која су се у тојоку најаве ојустила и раздрагала утручавају и бацају се на своја местира (Олаф Јуниор, Кристијан, Кристина, Биби Пресиј и браћа Серензен). Маргарета и Бирта Ларсен иду за њима ћолако, Јозефина иде под руку са Јелом Мелер и Стјином Јохмунзен, а у сподију их прати Михаел Ларсен. Последња улази Ула Пресиј. Сви носе то нешто да гријкају. Заузимају местира. Друго звено. Освештење се у "следалишију" пригушује али ларма и даље траје.

ДРУГИ ЧИН луткарске представе

ПРЕДСЦЕНА

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ:

Мир. Тишина поштована публико. Зар не желите да чујете шта је даље било са малом Едерландом? Елем, да скратимо причу. Вратила се Едерланда срећно кући. Господар је био радостан. Помиловао је Едерланду по коси и дао јој две мерице злата а Едерланда је задовољно наставила свој посао у живинарнику. Кунигунда и Јоланда су хтели за свисну од злобе и зависти и стално су смишљале како да униште Едерланду. Ево па гледајте.

ПРВА СЦЕНА

Подиже се завеса на лујкарској позорници. Већ познати кућа Тамзена. Он седи за столом и пише писмо. Поред њега на столу је свећиљка која свећи без свеће. Док Тамзен пише Кунигунда и Јоланда иду преко дворишића. Кунигунда носи на послужавнику колач и чашу вина. Јоланда се збура с њом и покушава да јој отиме послужавник.

ЈОЛАНДА: Дај Кунигунду. Ја ћу да однесем ово господару. Ја сам собарица.

КУНИГУНДА: Храну господару носи куварица.

ЈОЛАНДА: Не! Него собарица.

КУНИГУНДА: Куварица!

ЈОЛАНДА: Собарица!

КУНИГУНДА: Е, па не може. Ја сам старија и сама ћу да уђем код господара.

ЈОЛАНДА: Ја сам се прва сетила. И ја хоћу да ме господар види.

КУНИГУНДА: Али ја сам прва узела колач и вино.

ЈОЛАНДА: Сад ћу да те лупим по таџни одоздо, па ће све да се проспе.

КУНИГУНДА: Добро де. Хајде да поделимо као сестре.

ЈОЛАНДА: Ништа као сестре! Попа – попа.

КУНИГУНДА: У реду. Ево теби вино а ја ћу да носим колач.

Јоланда узима вино и обе куџају истовремено на врати.

ТАМ ТАМЗЕН: Слободно.

Улазе Кунигунда са колачем а Јоланда са вином. У збуњу и прећицању умало да све испушти.

ТАМ ТАМЗЕН: Колико ме памћење служи, ја ништа нисам тражио.

КУНИГУНДА: Знамо да нисте али смо помислиле да би вам пријало. Колачић је сасвим свеж. За вас сам га месила.

ТАМ ТАМЗЕН: Спустите на сто. Могла је то и само једна од вас да донесе.

КУНИГУНДА: Па ја сам и хтела сама да донесем.

ЈОЛАНДА: Али и ја волим да вас служим господару.

- КУНИГУНДА: Обе волимо да вас служимо господару.
- ТАМ ТАМЗЕН: Не схватам зашто вас две уопште служите. Ви нисте сиромашне девојке.
- КУНИГУНДА: Ми смо имућне девојке, са великим миразом, али смо вредне и досадно нам је код куће па ...
- ЈОЛАНДА: Па док се не удамо и не будемо имале у својој кући кога да служимо, желимо да будемо вама на услуги, Господару.
- ТАМ ТАМЗЕН: Хм! Сада можете да идете.
(*Кунигунда и Јоланда и даље стиоје*)
Ама слободне сте девојке! Можете да идете!
- ЈОЛАНДА: Да ли вам добро служи светиљка, Господару?
- ТАМ ТАМЗЕН: Да. Много сам срећан што је имам. Кад год погледам у њу сетим се дивне девојке Едерланде.
- КУНИГУНДА: Није то ништа. Може она много више само ако хоће.
- ЈОЛАНДА: Али неће! Може, али неће.
- ТАМ ТАМЗЕН: Шта још може?
- ЈОЛАНДА: Може да доведе коња који има не све четири ноге прапорце чији се звекет чује много пре него што коњ стигне и по коме се коњ може наћи где год залута.
- ТАМ ТАМЗЕН: Стварно? Постоји такав коњ? Она стварно може да доведе таквог коња?
- КУНИГУНДА: Може, може Господару. Свашта она може.
- ЈОЛАНДА: Може, али неће!
- КУНИГУНДА: Да је доведемо, Господару?
- ТАМ ТАМЗЕН: Па доведите је.
(*Кунигунда и Јоланда, све շурајући једна другу, истирчавају најоле. Там Тамзен узбуђен шећа њо соби*)
Коњ са прапорцима на ногама! Не! Није лепо да излађем девојку новим опсаностима. Тако је слабачка и нежна. Ипак, сјајно би било да имам таквог коња! Уосталом, ја нећу наваљивати. Ако ми доведе тог коња, богато ћу је наградити.

Док Там Тамзен шећа њо соби и прича сам са собом Кунигунда и Јоланда претирчавају преко дворишћа, нестапају иза сцене и прче најтрај вукући за собом претлашичу Едерланду. Оне је уситују чувају за косу и шуку. Улазе у кућу без куцања и Едерланду бацају пред Тама Тамзена.

КУНИГУНДА: Ево је Господару! Довеле смо је.

Там Тамзен је приметио да су сестре малтиреширале Едерланду па их упитео и зачуђено гледа. Јоланда покушава да се оправда.

ЈОЛАНДА: Отимала се. Није хтела да иде. Морале смо мало да је “убеђујемо” да би дошла.
(Показује рукама како су је “убеђивале”)

ТАМ ТАМЗЕН: *(Глади Едерланди рашчупану косу)*
Шта сте јој то радиле, девојке? Како смете да је чупате за косу? Едерланда, доведи ми тог коња ако можеш. Много желим да имам тог коња.

ЕДЕРЛАНДА: Не могу Господару. Никада нисам чула за таквог коња. Не знам где да га тражим.

КУНИГУНДА: Лаже, лаже.

ЈОЛАНДА: Лаже! Може, али неће.

КУНИГУНДА: Довешће вам она коња, Господару. Хајде, послушај Господара. Ако га не послушаш отераће те од куће.

ЈОЛАНДА: Хајде, хајде, незахвалнице једна. Ако тога коња не доведеш Господар ће те жестоко ишибати.

Сестре излазе из собе чућајући и шукући Едерланду. Вуку је преко дворишта и нестапају са сцене.

ТАМ ТАМЗЕН: Баш су зле и пакосне ове две девојке.
(Шета узбуђено по соби)
Коњ са прaporцима! Како ли она све то набавља?

Узнемирене роде излећу из ћнезда на димњаку, лућају крилима и покушавају да одбране Едерланду. Певају:

ХОР РОДА: О јадна, јадна мала Едерландице,
Сестре ти жеље зло.
О јадна, јадна, мала Едерландице,
Преживећеш и то.
Од своје драге мајчице,
Савет потражи сад.
Не страхуј Едерландице,
Нестаће овај јад.

Слушића се завеса на лутикарској позорници

МЕЂУСЦЕНА

ЈЕТА МЕЛЕР: Изгледа да је добар човек тај Тамзен.

ЈОЗЕФИНА: Себичан је и помало похлепан.

ОЛАФ ЈУНИОР: Кунигунда и Јоланда су одвратне. Гадуре.

СВА МАЛА

ДЕЦА: Гадуре, гадуре.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Молим поштовану публику за тишину. Морамо да наставимо даље.

ДРУГА СЦЕНА

Подиже се завеса на лујшкарској позорници. Морска обала испред Едерландиног живинарника. Од живинарника се види само један крај и сва живина унутра става. Ноћ је са великим жутиим месецом и небом пуним звезда. Јуз обалу је привезана барка. Едерланда клечи на обали, гледа у месец и њева:

ЕДЕРЛАНДА: Сестре ми опет мајчице
смислише тежак јад
и у опасну невољу
увалише ме сад.

Како ћу, мила мајчице,
избећи ружну коб
да троловима опаким
постанем тужни роб.

Дођи ми мила мајчице
Из тихог гроба твог
И буди опет заштита
Нејаког чеда твог.

*Док Едерланда њева из месеца се стишила сребрни зрак и то њему силази
Матилда покојница.*

МАТИЛДА

ПОКОЈНИЦА: Не чекај Едерландице
да сване нови дан,
јер мудри ће и одважни
остварити свој сан.

Море ће бити повољно,
Ти то одавно знаш,
А тролови су приглупи
И лаковерни баш.

ЕДЕРЛАНДА:

Веруј ми мила мајчице,
Обузима ме страх.
Пут овај није безбедан,
Задатак није лак.

МАТИЛДА

ПОКОЈНИЦА: Не страхуј Едерландице,
није време за то.
Мораш се храбро борити
и превазићи зло.
(*Низ сребрни зрак сиуштажу се 4 свежња кучине*)
Четири свежња кучине
биће ти довољна
да свој задатак опасни
изведеш до kraја.

У току овог разговора Едерланда устапаје, улази у барку, узима од мајке 4 свежња кучине. Матилда покојница одвезује барку и туре је у море. За то време пејшта на седалу у живинарнику се буди, маше крилима о ѡласно кукурекне.

ЕДЕРЛАНДА: Прати ме мало мајчице,
Још није прошла ноћ.

МАТИЛДА

ПОКОЈНИЦА: Петлови зору најављују
Ја морам натраг поћ.

Матилда покојница се уздиже уз месечев зрак а Едерланда тачиње своју вожњу према осирпву Јухушиши. Полако свиће.

УЛА ПРЕСТ: Она је сада мање несрећна него прошли пут. Зна да ће се и ово добро завршити.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ:

Не будите тако сигурни лепа госпојице. Није њој лако. Тролови су опасни створови. На овом путу може и глава да се изгуби. Она иде да краде, а и стару тролицу је прошли пут морала да убије.

ЈОЗЕФИНА:

Терају Едерланду да краде и убија. То је ипак страшно.

ЈЕТА МЕЛЕР:

Па шта! Тролови су гадни и опаки. Нека их убија и нека им краде ствари.

СТИНА

ЈОХМУНЗЕН:

Тролови су све то отели од неких несрећних бродоломника које су после појели.

ЈОЗЕФИНА:

Крађа је крађа, а убиство је убиство. Ја то не бих никада урадила.

ОЛАФ ЈУНИОР: Али морала је. Натерали су је.

ЈОЗЕФИНА: Мене не би нико натерао. Ја бих лепо узела своје наћве и отишла у други град а не бих крала ни убијала.

УЛА ПРЕСТ:

Од судбине се не може побећи.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ:

Свако има своје мишљење млада госпојице! Причи никад краја, а Едерланда ево пристиже своме циљу.

Појављује се обала и већ познати кућа тролова. На пољани поред бунара пасе коњ са пропорцима. Сва три трола седе на троношицима око столова и једу дрвеним кашикама из велико гаштовања на звозденом трону који стоји на сред столова. Док они једу Едерланда пристиже на обалу, привезује барку за једно дрво, прикрада се коњу, омотава кучину око сваке од његових нога и тихо га води према свом бродићу. Док она то ради тролови јолако завршавају ручак, сваки лиже своју кашику, после је брише испод пазуха и ставља пред себе на стіо. Протежу се, подрижују, пуштају вештрове и уживају што су се најели. Едерланда за то време уводи коња у барку или кучина око једне ноге се одмота и пропорца зазвони. Тролови се узнемире. Старији трол скочи и испрча на вратима, за њим појури млађи трол, па на крају омац који осијаје да стоји на вратима. Целу ову нему сцену прати одговарајућа музика.

СТАРИЈИ ТРОЛ: Ено је јопе' крадљивица Едерланда.

МЛАЂИ ТРОЛ: Здипи нам наше лепо коњче с пропорцима.

СТАРИЈИ ТРОЛ: Здипи нам понос наш!

Док ово вичу тролови прче према обали да ухваће Едерланду и отиму јој коња. Стари трол осијаје да стоји пред вратима. Едерланда у међувремену усјева да одвеже чамац и отисне се од обале. Тролови стоје на обали и бесне.

СТАРИИ ТРОЛ: Едерландо, Едерландо, уцмека нам кеву нашу матору.

МЛАЂИ ТРОЛ: Светиљку нашу самосветлећу ћориса нам Едерландо!

СТАРИИ ТРОЛ: А сад и коњче самозвонче здиписа нам Едерландо!

МЛАЂИ ТРОЛ: Не врћај се јопет вам' Едерландо. Белај ће с теб' да бидне Едерландо!

СТАРИИ ТРОЛ: Закољаћемо те Едерландо!

МЛАЂИ ТРОЛ: На роштиљ има да те печемо Едерландо!

СТАРИИ ТРОЛ: Има господски да се од теб' најдрокамо Едерландо!

ЕДЕРЛАНДА: (*Весела штo сe и овога љутa извукла враголасио оно-
наша тролове*)

Еј тролови, тролови, морам да вас видим још један пут,
троловии!

*Тролови бесјомоћно тирче ћоре-доле ѹо обали и млатарају рукама ће-
вајући сонč. Едерландина барка неситаје.*

ОБА ТРОЛА: Њупаћемо Едерланду
њам, њам, њам, њам, њам.
Сецкаћемо Ередланду
њам, њам, њам, њам, њам.
Варићемо Едерланду
њам, њам, њам, њам, њам.
Клопаћемо Едерланду,
њам, њам, њам, њам, њам.
Ждрокаћемо Едерланду!
њам, њам, њам, – њам.

Сtушића сe завеса на лутикарској ћозорници.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Сада сви мало да предахнемо. Само мала пауза од пет минута. Никуда немојте да идете. Само малко да се одморимо, па да наставимо.

Жена сa звоном сe ћовлачи иза кулиса. "Публика" сe ојушића, ћлумци лутикари излазе на велику ћозорницу. Пали сe велико светло на сцени, пали сe светло у ћледалишићу. Лиза обилази "публику" сa колачима и лимунадом. Док тираје ојушићање

Сtушића сe ћолако велика завеса.

ТРЕЋИ ЧИН

Сцена је као што смо је у II чину оставили. „Публика“ жажори или су сви на својим месетима. Алекасндар звони. Публика се смирује. Гаси се велико светило у великом гледалишту, па посље тога приђује се светило на великој позорници. Завеса на луткарској сцени је спуштена.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: *(Излази пред завесу луткарске позорнице)*
Молим за тишину у гледалишту. Сви глумци на своја места. Настављамо представу.

После кратког мешавина сви су сремни за почетак представе.

ТРЕЋИ ЧИН
луткарске представе

МЕЂУСЦЕНА

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Елем, да скратимо мало. Стигла је Едерланда, као што можете да претпоставите млада господо, срећно господаревој кући и довела му коња са прапорцима. Господар је дочека расирених руку, пољуби је у чело и даде јој три мерице злата. Едерланда се срећна и задовољна врати у свој живинарник и настави да ради као да ништа није било, а њене сестре само што нису пукле од једа. Ипак, не одустаоше од намере да униште малу Едерланду. Ево, гледајте.

ПРВА СЦЕНА

Подиже се завеса. Већ познатица соба Тама Тамзена. Там Тамзен шећа горе-доле по соби и прича сам са собом. Док он говори Кунингунда и Јоланда, упаријене и накинђурене иду преко дворишта, пењу се уз стабле-нице на терем. Гурају се и свађају која ће да куца на врату, па на крају куцају обе у исто време.

ТАМ ТАМЗЕН: Баш је дивна та девојка Едерланда. Тако нежна и на изглед слабачка, а тако способна, храбра и паметна, вредна и трпељива. Седи тамо у живинарнику, дружи се са кокошкама и прави чудо од производње јаја. Њу би требало поставити да управља целим имањем. Она је...
(Куцање на вратима)
Ко ли је сад опет? Уђите!

Улазе Кунићунда и Јоланда.

ТАМ ТАМЗЕН: Опет вас две. Шта имате ново да ми кажете?

КУНИГУНДА: Хтела сам да вам кажем, Господару, да постоји једно благо које би вама, као врсном узгајивачу свиња, било драгоценово.

ЈОЛАНДА: А које Едерланда може да набави.

КУНИГУНДА: Само ако хоће.

ЈОЛАНДА: Али неће хтети. Могла би, а неће хтети!

КУНИГУНДА: Јер је лења и безобразна.

ЈОЛАНДА: А Господар је тако добар и великолудашен према њој.

КУНИГУНДА: А она је лења и размажена.

ТАМ ТАМЗЕН: Ама говорите већ једном!

КУНИГУНДА: Едерланда је кадра да дотера свињу са које можеш одсећи сланине колико год оћеш а да на њој остане увек исто толико колико одсечеш.

ТАМ ТАМЗЕН: Ама да ли је могуће?! Зар постоји таква свиња?

КУНИГУНДА: Постоји, постоји, и Едерланда може да је добави.

ЈОЛАНДА: Може, али се бојим да неће хтети, Господару.

ТАМ ТАМЗЕН: Па доведите Едерланду.

Кунићунда и Јоланда брзо излазе, շурајући једна другу. Трче ћреко дворишћа, излазе иза сцене, а онда се враћају շурајући ћред собом пресишајену Едерланду. Она се одућире али је сесирире шуку и чујају за косу. Тако ћролазе кроз дворишће и ићеју се уз смијенице на ћрем. За то време Там Тамзен настапавља да шећа ћо соби и говори сам са собом.

ТАМ ТАМЗЕН: Свиња! Таква свиња! Могла би да се укршта са домаћим свињама па да се добије једна изванредна раса са којом бих Али не! Доста је било. Едерланда би могла да страда ... Али ипак. Таква свиња! Нека иде још овај пут, ... наравно ако буде хтела... Нека ми донесе још ту свињу па доста. Више ништа нећу тражити! Жао би ми било да страда мала, паметна, храбра Едерланда.

Кунићунда и Јоланда улазе без куцања и շурају исјред себе Едерланду. Кунићунда је удара а Јоланда чуја за косу, а онда је бацају ћред Тама Тамзена.

ТАМ ТАМЗЕН: Што тучете ту девојку?

КУНИГУНДА: Морамо. Плаче, пренемаже се. Неће да иде.

- ТАМ ТАМЗЕН: Не смете је тући! Шта је вама девојке!?
- ЈОЛАНДА: Не тучемо је. То су неке наше сестринске нежности. Ми се тако играмо с њом.
- ТАМ ТАМЗЕН: Слушај Едерланда. Много би ми значило да имам ту свињу, али ако не можеш, ако је опасно, ја то нећу тражити од тебе.
- ЕДЕРЛАНДА: Добри мој Господару, радо бих вам набавила и ту свињу али се бојим, главу ћу изгубити. Немојте ме терати.
- КУНИГУНДА: Лаже, лаже!
- ЕДЕРЛАНДА: Молим вас, поштедите ме овај пут. Бојим се, нисам кадра.
- ЈОЛАНДА: Лаже, лаже, може она али неће.
- ТАМ ТАМЗЕН: Па ако не можеш ...
- КУНИГУНДА: Још само овај пут луткице наша лепа, иначе ће те господар из свога дома отерати.
- ЈОЛАНДА: Али ће те прво добро ишибати. Ишибаће те по голој задњици, хи, хи, хи.
(Туку Едерланду и ћурају је најпоље)
- ТАМ ТАМЗЕН: Гадуре.
- ДЕЦА
У ПУБЛИЦИ: Гадуре, гадуре, гадуре.
- ТАМ ТАМЗЕН: А ни ја нисам болји! Могао сам да их спречим, да заштитим јадну девојку. Али не! Ништа нисам учинио! Пустио сам гадуре да је туку и да јој прете јер желим ту свињу. Гадни, себични Там Тамзен. Ако Едерланда страда биће то само моја кривица. Сирото дете између злих сестара и похлепног господара. Само да се врати, само живи да се врати! ... и свиња.

Роде узнемирене излећу из ћнезда, лућају крилима и йокушиавају да одбране Едерланду. Певају.

ХОР РОДА:
 О јадна, јадна, мала Едерландице
 стиже те страшно зло.
 О јадна, јадна, мала Едерландице,
 издржаћеш и то.
 Од своје миле мајчице,
 савет потражи сад.
 О јадна, јадна, мала Едерландице,
 снаће те нови јад.

Сиушића се завеса на лућкарској йозорници.

МЕЂУСЦЕНА

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Јадна, јадна, мала Едерландица. Њене сестре, очигледно, немамју намеру да је оставе на миру. Чим она један задатак изврши, измисле други, још опаснији.

СТИНА

ЈОХМУНЗЕН: Извршића она и овај задатак. Видећете!

ОЛАФ ЈУНИОР: Опасно је стално се враћати на острво тролова. Једном би могли стварно да је ухвате и поједу.

ЈОЗЕФИНА:

Ја на њеном mestу не бих више ишла. Она сада има пет мерица злата. Може све да напусти и да се запосли негде ...

МАРГАРЕТА:

Ти би побегла од својих злих сестара?

ЈОЗЕФИНА:

Ја бих се склонила од зла.

ГЕРТРУДА:

Супериорно би се склонила?

ЈОЗЕФИНА:

Само се ти ругај!

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ: Можда је госпојица Јозефина у праву. Можда и Едерланда мисли тако. Уосталом видећемо.

ДРУГА СЦЕНА

Подиже се завеса на лујкарској позорници. Морска обала испред Едерландиног живинарника. Од живинарника се види само један крај и сва живина се срема на сливавање. Жаљоре на свој начин. Полако се ћењу на седала и како се сливши мрак, тако се у живинарнику жаљор смањује. Уз обалу је привезана Едерландине барка. Едерланда седи на обали поћнуће главе, сва скучљена, пресе се од снтраха. Изледа као да већ дуго седи и размишља.

ЕДЕРЛАНДА:

(Најло усилаже и прилази барци)

Е, сада је доста! Доста ми је и злих сестара и похлепног господара.

(Опонаша Тама Тамзена)

Иди ако хоћеш. Много желим ту свињу. Девојке, не смете је тући. А прстом није мрдну да ме одбрани. Брига њега за сироту служавку. Е, па брига и мене за недостижног господара! Имам и ја свој понос! Нека му

моје миле сестрице траже ту свињу кад су је већ измислиле. Нећу више да се надмудрујем са опаким троловима. Имам својих пет мерица злата које сам поштено зарадила, идем далеко одавде Идем у Тондерн. Тамо ћу да купим малу, сасвим малу кућицу. Плестић ћу чипке као моја мама.... Направићу свој живинарник, гађићу своју живину, у наћвама ћу да месим свој хлеб, на дршку од метле везаћу нову метлу, кецељу ћу да припашем кад перем судове и живећу мирно и срећно. Бићу сама свој господар..... у баштици ћу да садим кромпир, лук и цвеће. И козу ћу да купим, да имам млека и сира. Трудићу се, радићу, штедећу, и зарадићу сама себи мираз. Могу да постанем и богата. Млада сам. Имам времена. Удаћу се и ја за неког добrog человека. Имаћу пуно деце. Никаква друга срећа ми није потребна.

Док Едерланда прича и расклапа барку небо постапаје штамно, осића се зvezдама, појављује се велики жути месец, на месечевом зраку ступиша се Матилда покојница и стапаје пред Едерланду. (Обе ћевају)

МАТИЛДА

ПОКОЈНИЦА:

На домаку си циља!
Куда ћеш сад у ноћ?!
Не бежи Едерланда
Јер час ће среће доћи.

ЕДЕРЛАНДА:

Морам да бежим мајчице,
обе су сестре зле,
мој млади живот чемерни
хоче да прекрате.

МАТИЛДА

ПОКОЈНИЦА:

Состави поново барку,
мору препусти се,
и још један пут храбро
ти злу одупри се.

ЕДЕРЛАНДА:

Тролови ће ме мајчице
појести сад у сласт.
слаба сам, мала, нејака,
моћна је њихова власт.

МАТИЛДА

ПОКОЈНИЦА:

Ти смисли неке варке,
избегни опасне замке,
(Низ месечев зрад се ступиша штабла сланине)
а ова табла сланине
у томе помоћи ће.

Док воде овај јеважући дијалог, оне љоново саслушављају барку и Едерланда седа у њу.

ЕДЕРЛАНДА: Морам да послушам мајчице,
Иако нерадо.
Надам се да ћеш ме штитити,
Да ћу избећи зло.

МАТИЛДА
ПОКОЈНИЦА: Још само једном ћеркице
И крај ће бити злу.
На прагу си да постигнеш
Успех и срећу сву.

Матилда њокојница одгурне барку у море и маше са обале. У живинарнику се њеђао усиравља на седалу, маше крилима и гласно кукуриче.

ЕДЕРЛАНДА: Прати ме мало мајчице,
Још није прошла ноћ.

МАТИЛДА
ПОКОЈНИЦА: Петлови зору најављују
Сад морам натраг поћ.

Матилда њокојница се њолако уздигже уз месечев зрак, а Едерланда њлови већ њознайим њутем према осирвју Јухушићи. Полако неситају живинарник и обала са које је њошила. Једно време се види само морска њучина а онда се њојављује нова обала, осирвјо тrolова, њихова, њублица већ њознайша кућа, дворишће итд. Док Едерланда њлови "њублика" коменишарише.

ЈОСЕФИНА: Сирота Едерланда. Морала је да послуша мајку. Мама сигурно најбоље зна шта је добро за њено дете.

МАРГАРЕТА: А ја сам се уплашила да Едерланда више неће ићи код тролова.

КРИСТИЈАН: И ја.

КРИСТИНА
И БРАЋА

СЕРЕНЗЕН: И ја, и ја.

ЈЕТА МЕЛЕР: Боље би било да није отишла.

СТИНА

ЈОХМУНЗЕН: Можда, али судбина се мора остварити.

ЖЕНА

СА ЗВОНОМ:

Да ли је требало или није требало не вреди сада спрavљати. Едерланда, као што видите, весла својим малим ручицама а по мало је и ветар носи, и већ је надомак острва Јухутићи. Како ће се снаћи – видећемо.

У кући се виде тиролови како ставају после ручка. Стари тирол лежи у постели у алковену, двојица синова седе на тироницима, стиснули главе на њи и хрчу у сав глас. На пољани поред куће пасар ћува свињу. Едерланда стиже на обалу, привезује свој бродић, узима сланину и прилази пасару.

ЕДЕРЛАНДА: Еј, дечко, однеси молим те ову сланину троловима, ја ћу причувати свињу док се не вратиш.

ПАСТИР: Ја не смети коспојица, тролови хркати. Не смети пудити. Они бити љута.

ЕДЕРЛАНДА: Па немој да их будиш. Само тихо спусти сланину на огњиште.

Пасар одлази са сланином. Чим је ушао у кућу Едерланда похита са свињом време свом бродићу. Пасар ћолако ставиша сланину на огњиште. Старији тирол се промешкао, а млађи отвори очи. Јошак ове неме сцене свира одговарајућа музика.

МЛАЂИ ТРОЛ: Шта ћеш у кући? Што не чуваш свињче?

ПАСТИР: Ја само унети шпек. Немој љутити гасда.

МЛАЂИ ТРОЛ: Одкуд ти сланина?

ПАСТИР: Дао неки цура.

СТАРИЈИ ТРОЛ: (Скочи)
Каква цура, сунце ти калаисано!?

ПАСТИР: Цуретак. Једно лепо, жгљаво цуретак.

СТАРИЈИ ТРОЛ: Какав цуретак? То је Едерланда. Јопет ће да нас узвели и урнише!

МЛАЂИ ТРОЛ: Где је Едерланда, несрећо блентава?!

ПАСТИР: Испрет кућа. Она чувати свињче.

СТАРИЈИ ТРОЛ: Едерландо, Едерландо, сад си награисала.

Истражава на поље, за њим млађи тирол и на крају пасар. Стари тирол се у међувремену буди, ћолако излази из постели и сијаје на врати да види шта се догађа. Док тиролови тирче време обали Едерланда гура свињу у барку, али они је прешекну, ухваће и свињу и њу и довуку их у двориште. Едерланда је пресправљена. Просито укочена од страху. Сцену без речи траји драматична музика.

СТАРИЈИ ТРОЛ: Ђале, еве ти неваљала Едерланда да је скуваш за вечеру.

МЛАЂИ ТРОЛ: Ала ћемо да се наклонамо младе љуцкетине.

СТАРИИ ТРОЛ: Њам, нам. Биће ждрање и њупање.

СТАРИИ ТРОЛ: Ајд' ћале, одосмо неким послом а ти спреми вечеру.
(*Пастиру*)

Ајд' и ти с нас. Нема више од ког да се чува свињче. Ха, ха, ха.

СТАРИИ ТРОЛ: Њам, ъам.

(*Трља руке*)

Ала ће да се клопа!

(*Узима из ћошка секиру*)

Ајд' мала да не дангубимо.

(*Узима Едерланду за руку и вуче је према ѡању за цетање дрва*)

Ајд' то да отаљамо. Тури главу на ту пањчугу.

(*Ередланда цвокоће од ствараха и йокушава да се ођире*)

Немо да се страшиш дете. Очас ћу ја то. Млого сам вичан. Нема да оцетиш.

ЕДЕРЛАНДА: Ја вас ништа не разумем Господару.

СТАРИИ ТРОЛ: Ама шта има да разбираш?! Тури главу на пањчугу да је отфикарим.

ЕДЕРЛАНДА: Радо Господару, само не знам како? Можете ли да ми покажете.

СТАРИИ ТРОЛ: О глупо женско чељаде. Не зна како да тури главу на пањче. Улава ли си? Блесава ли си? Немаш мозга колико једна кокошка. Привати часком ово сикирче, саг ћу ти покажем.

Едерланда прихвата секиру, Стари трол клекне на земљу и положи ћлаву на ѡањ. Едерланда брзо, једним ударцем секире ојсече му ћлаву. Узме тролову ћлаву, улази у кућу, навлачи на њу ноћну кайицу и намесиши је у кревет као да трол спава. Онда јоново изађе, довуче тролово тело до койла над огњиштем и угера га у котао. Подстиакне ватру, изађе из куће, узме свињу и пожури ка својој барки. Узура свињу у барку и ојисне се на море. Тролови се враћају кући и одмах навале на јело.

СТАРИИ ТРОЛ: Ово ко да је недокувано.

МЛАЂИ ТРОЛ: Јест' брате. Тврдо је.

СТАРИИ ТРОЛ: Баш потврдо. ... Што тај матори чмава. Еј ћалац, дигни се да вечераш.

МЛАЂИ ТРОЛ: Продрмусај маторог да не каже после да брез њег поклопасмо Едерланду.

СТАРИЈИ ТРОЛ: А што ја? Дрмај га ти.

МЛАЂИ ТРОЛ: А што ја?

СТАРИЈИ ТРОЛ: Дрмај га, сунце ти калаисано, док те нисам овом кашиком дрмнуо по тинтари.

Млађи трол приступава кревету, хваља оца за љаву а љава му осипаје у рукама.

МЛАЂИ ТРОЛ: Куку ћале, куку нама до века, она проклетница нам урниса ћалета.

СТАРИЈИ ТРОЛ: Ми то ћалета нашег поклопасмо. Куку нама кукаџима.

МЛАЂИ ТРОЛ: Куку ћале, куку нама до века. Остадосмо сирочићи брез кеву и ћалета.

СТАРИЈИ ТРОЛ: Мани се кукања, него ајд' да укебамо проклетницу Едерланду и врнемо свињче.

Осипављају ручак и прчке ка обали али Едерланда је већ одмакла. Тролови бесни вичу за њом.

СТАРИЈИ ТРОЛ: Едерландо, Едерландо, уцмека нам кеву матору и здипи нам светиљку, самосветиљку!

МЛАЂИ ТРОЛ: Здипи нам коња самозвонећег, Едерландо!

СТАРИЈИ ТРОЛ: Сад нам и ћалета маторог уцмека и свињче нам здипи Едерландо!

МЛАЂИ ТРОЛ: Дођеш ли још једаред Едерландо, љуто ће ти се осветимо Едерландо!

СТАРИЈИ ТРОЛ: Укокаћемо те Едерландо! Живу ће те одеремо Едерландо!

МЛАЂИ ТРОЛ: Поклопаћемо те Едерландо! Нестрећо проклета!

ЕДЕРЛАНДА: (*Весело и враголасно са ључине*)

Нећу вам се више вратити, тролови, али ћу вам послати две лепотице удаваче да им се радујете и да вам надокнаде све што сам ја покрала!

Док тролови, певајући сонг бесномоћно прчке љоре-доле по обали и млађарају рукама Едерландине барка несипаје.

ОБА ТРОЛА: Њупаћемо Едерланду
њам, љам, љам, љам, љам.
Сеџкаћемо Ередланду
њам, љам, љам, љам, љам.
Варићемо Едерланду
њам, љам, љам, љам, љам.
Клопаћемо Едерланду,
њам, љам, љам, љам, љам.
Ждрокаћемо Едерланду!
Њам, љам, љам, љам – љам.

Едерланда њлови морем. “Публика” одушевљено ајлаудира. Осећа се да су сви сите религије за Едерландин живот и сада се радују њеном спасавању од ћролова.

Слушкивају се завеса на луткарској њозорници.

МЕЂУСЦЕНА

Раздраганост у “злеалишију” траје неколико пренутика.

ЖЕНА СА
ЗВОНОМ: Док плови Едерланда на својој барчици, да видимо шта се догађа код куће.

ТРЕЋА СЦЕНА

Завеса на луткарској сцени се њодиже. Появљује се обала са живинарником са које је Едерланда кренула на осмурво Јухушији. На обали Там Тамзен са дурбином нервозно шета ѡоре-доле и с времена на време њохледа ка њучини.

ТАМ ТАМЗЕН: Шта ли је са малом Едерландом? Да ли је отишла да тражи ону проклету свињу или је побегла од злих сестара и похлепног господара? Ако страда, никада то себи нећу оправити.

Кунигунда и Јоланда дођу чавају на обалу.

КУНИГУНДА: Где сте Господару?

ЈОЛАНДА: Свуда смо вас тражиле, Господару.

КУНИГУНДА: Једва смо вас нашле Господару.

ЈОЛАНДА: Шта радите у задњем дворишту, Господару?

ТАМ ТАМЗЕН: Окните ме се девојке. Нисте ми потребне.

КУНИГУНДА: Бринемо се за вас, Господару.

ЈОЛАНДА: Ми вас волимо, Господару.

Там Тамзен у њиховом престоничком дворишту се среће са Кунингундом и Јоландом. Тамзен је у врхунском настроју, а Кунингунда и Јоланда су у изненаду и страху. Тамзен им говори да ће их оставити да се врате у свога отаца Едерланда.

ТАМ ТАМЗЕН: Ено је моја Едерланда! Стиже. И свињче са њом. Хвала ти Боже! Само кад је жива и здрава.

Едерланда избацује свињче из барке и сама излази и привезује бакру за обалу.

ЕДЕРЛАНДА: Ево свиње Господару! Надам се да је ово последње што сте тражили од мене.

ТАМ ТАМЗЕН: Едерланда! Мила моја Едерланда!
(Грли Едерланду, љуби је и говори између пољубаца)
 Вратила си се! Жива си се вратила. Хвала ти, мила моја Едерландице. По сто пута ти хвала, али нисам смео да те пустим! Ти си мени важнија од сваке свиње.

ЕДЕРЛАНДА: *(Збуњена, извлачи се из зајрљаја Тама Тамзена)*
 Могу ли сада да се вратим у живинарник, Господару?

ТАМ ТАМЗЕН: Не, не, драга моја Едерланда. Девојци која има такво јуначко срце, и такву мудру главу, и такве златне ручице као ти, није место у живинарнику. Заслужила си да господариш целим мојим имањем, па и мојим срцем, дивна, мала Едерландице.

ЕДЕРЛАНДА: Не разумем Господару. Не знам...

ТАМ ТАМЗЕН: Едерланда, љубави моја,
(Клекне пред њу)
 Удај се за мене. Од тебе бољу жену не могу да нађем у целој краљевини Данској. Па ни даље, у Шведској, Енглеској, Немачкој да је тражим, такво благо као што си ти не бих могао да нађем.
(Љуби јој руке)

Едерланда, нудим ти целог себе и све што имам. Пристани. Кажи “да”. Удај се за мене.

ЕДЕРЛАНДА: Збуњена сам и изненађена Господару. Не знам да ли смем да прихватим вашу понуду. Ја сам сиротица без где ичега.

ТАМ ТАМЗЕН: Прихвати! О прихвати, мила моја Едерланда. Не треба теби никакав мираз. Ти си благо сама по себи. И не зови ме Господару, него просто, Там.
(Док то говори скида ѡрсћен са своје руке и стапља га на Едерландин ѡрсћи)

ЕДЕРЛАНДА: Ох Там! Увек сам те волела....
(Баца му се наручје, говори између ѡољубаца)
али нисам смела да се надам ... ни да сањам нисам смела ... ни да маштам... Ох Там!

Кунигунда и Јоланда не могу својим очима да верују. Зајрећашићене су.

ТАМ ТАМЗЕН: Што сте се забленуле, девојке?! Честитајте сестри а онда брже спремајте свадбу. Још данас ћemo да се венчамо.

КУНИГУНДА: Мени се на њеној свадби не игра. Пачавро прљава, оте ми срећу испред носа.

ЈОЛАНДА: Едерланда, сестрице, дај ми твоју барчицу да и ја пробам срећу.

КУНИГУНДА: Зашто само ти! Идемо заједно. Што теби, то и мени.

ЈОЛАНДА: Идем само ја! Ја сам се прва сетила.

ЕДЕРЛАНДА: Ама идите обе. Има тамо по младожења за сваку од вас. Узмите мој бродић слободно. Мени више не треба. Отисните се на море. Ко зна!? Срећа припада смелима.

КУНИГУНДА: Идемо одмах. И тако немамо овде шта да радимо!

ЕДЕРЛАНДА: Срећан вам пут сестрице и поздравите тамо кад стигнете.

Едерланда и Там Тамзен се ѡрле и љубе. Кунигунда и Јоланда улазе у барку и ѡлове ѡрема јучини. Роде и живина се окућљају око младоћићара, иђрају, радују се и ѡевају. Две роде долећу са невестићинским венцем и велом и ступићају га Едерланди на ђлаву. Са овим ѡочиње свадбено весеље.

ХОР РОДА: О лепа, мала Едерландице
теби је свануо дан.
О добра, мала Едерландице,
остварио се сан.

- МАМА**
КВОЧКА: Сада си добила награду
 за свој велики труд.
- ХОР ЖИВИНЕ:** Ко ко, па па,
 га га, пи пи,
 пратићемо те свуд.
- МАМА ПАТКА:** Твоје се храбро срдашце
 одупирало злу.
- ХОР ЖИВИНЕ:** Ко ко, па па,
 Га га, пи пи,
 Сви смо са тобом ту.
- МАМА ГУСКА:** Трпљива и паметна,
 надмудрила си зло.
- ХОР ЖИВИНЕ:** Ко ко, па па,
 га га, пи пи,
 сад славимо ми то.
- ХОР РОДА:** Сада се Едерландици
 отвара среће пут.
 Нашла је бисер љубави
 и мирног дома кут.
- ХОР ЖИВИНЕ:** Ко ко, па па,
 Га га, пи пи,
 Срећу ти желимо сви.

У шоку овог свадбеног весеља ћолако се

Стишића завеса на лутикарској йозорници

“Публика” аплаудира и устаје. Глумци излазе иза лутикарске йозорнице и воде са собом лутике. Ова завршна сцена је затраво излазак свих глумача и лутика прејд публику на сцену. Клањају се, аплаудирају и глумци, и “публика”, и лутике. Сви се љубе међу собом и честитијају једни другима, коментаришу преоставу, клањају се правој јубилици и шаљу јој ћолубце. У првом пренутику се нишића од жагора не разабира, а онда се издвајају и посматрају разговорни фрагменти разговора оних који у оштиту крећању излазе рампи. У шоку ове завршне сцене ћали се светило у правом гледалишту и ошварају се врати за излазак праве јублике из сале.

- МИХАЕЛ**
ЛАРСЕН: (Са Лизом и Јозефином)
 Кунингунду и Јоланду су сигурно појели тролови.

ЛИЗА: Ко зна! Можда и нису. Оне су толико зле и опаке, да су се тролови вероватно у њих заљубили. Мислим да су се удале за тролове.

ЈОЗЕФИНА: Ипак је све ово ужасно.

Жаћор.

ЈЕТА МЕЛЕР: (*Са Герјрудом*)
Зар је заслужила јадна, мала Едерланда толико невоља?

ГЕРТРУДА: Заслужила их сигурно није, али су је невоље натерале на подвиге којима је освојила срећу за цео живот.

Жаћор.

АЛЕКСАНДЕР: (*Са Улом Преси*)
Да су њене сестре биле мање опаке и зле Едерландин живот би кренуо сасвим другим путем.

УЛА ПРЕСТ: Верујем да би она својом добротом, трепрљивошћу и вредноћом освојила срећу како год да јој је живот кренуо.

Жаћор. Стана Јохмунзен, Олаф Јуниор, и бака Мајилда се срећу исједе рамеће, док се сјајали и даље крећу по сцени, разговарају међу собом, једу. Деца започињу да се израју.

СТИНА

ЈОХМУНЗЕН: (*Бака Мајилди*)
А стварно, шта је било даље са малом Едерландом?

МАТИЛДА: После? Па као и у свакој бајци, живела је срећно много година и изродила десет дивних кћери.

Заинђероване разговором изилазе Јозефина и Маргарета.

ЈОЗЕФИНА: И то је све?

МАТИЛДА: Па, предање каже да је једног дана, када је била већ сасвим стара, села у чамац и отиснула се на море да посети острво тролова и да види шта је било са њеним сестрама.

МАРГАРЕТА: Зашто?

МАТИЛДА: Сигурно ју је мучила савест. Кажу да се целог живота молила Богу за опроштај грехова својих и њихових.

ОЛАФ ЈУНИОР: Да ли се вратила? Шта је било са сестрама?

МАТИЛДА: Не знам. Предање о томе ништа не каже. Наши преци су нам оставили да нагађамо и да домаштавамо.

Разговор јосића живљи. Речи се онеји губе у оиштијем жагору. Док је разговор још разговетан

Сиушића се ћолако велика завеса

али ћако да осићаје утицај, као да иза сиушићене завесе ћородиџа Пеперсен и даље слави Божић.

Савети редитељу:

Језик тролова намерно нисам изопачавала да не би постао сасвим неразумљив. Глумци сами треба да нађу посебан изговор.

Пастир је заробљеник тролова. Могао би да буде црнац, али и неки Шваба. У сваком случају, за њега је дански, страни језик.

Књига Карин Михаелис: *Биби – доживљаји једне девојчице*, са 120 слика Хедвиге Колин и Биби, Београд 1939. мени је послужила као извор и инспирација. Препоручујем је и редитељу, а посебно сценографу јер је пуне данске историје, географије, етнографске грађе и слика (куће, ношња, посуђе и сл.) Старе куће у Данској, на пр. веома су ниске, тако да је нормално да се Едерланда пење на кров.

Тема за лутка игру је позната данска бајка Едерланда која може да се нађе у збиркама данских бајки, код нас на пр. *Данске бајке*, Народна књига, Бисери 13, Београд 1962. Тема је разрађена, “домаштана” а поступци су објашњени тако да делују мање сувово. Препоручујем редитељу да је прочита.